

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти
Магістр

на тему: «Фінансування діяльності підприємств за рахунок власного капіталу»

Виконав: здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок
групи 1
Сандін А. В.
Керівник: Безкровний О. В.
Рецензент: Гудзь Т. П.

Полтава 2025 року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Освітньо-професійна програма

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
рівень вищої освіти другий (магістерський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Олексій ЗОРЯ

29 листопада 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сандіна Андрія Володимировича

1. Тема роботи: «Фінансування діяльності підприємств за рахунок власного капіталу»

керівник роботи: кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Безкровний Олександр Валентинович

Затверджено засіданням кафедри протокол № 3 від 14 жовтня 2024 р.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 18 грудня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи:

- фінансова звітність «Підприємства» за 2022 – 2024 рр.
- інші інформаційні дані.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади формування та використання власного капіталу підприємств

Розділ 2. Сучасна практика формування та використання власного капіталу підприємств

Розділ 3. Шляхи оптимізації процесів формування та використання власного капіталу в сучасних умовах ведення бізнесу

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження.

б. Дата видачі завдання: 29 листопада 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.	01.10.2024 р. – 14.10.2024 р.	
2	Затвердження завдання на кваліфікаційну роботу, узгодження плану	15.10.2024 р. – 29.11.2024 р.	
3	Опрацювання літературних джерел	30.11.2024 р. – 31.10.2025 р.	
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи	30.11.2024 р. – 31.10.2025 р.	
5	Виконання теоретичного розділу роботи	30.12.2024 р. – 24.01.2025 р. 16.06.2025 р. – 31.10.2025 р.	
6	Виконання аналітичних розділів роботи	20.01.2025 р. – 31.10.2025 р.	
7	Оформлення тексту роботи	03.11.2025 р. – 07.11.2025 р.	
8	Перевірка на наявність текстових запозичень з інших джерел	10.11.2025 р. – 15.12.2025 р.	
9	Попередній захист роботи на кафедрі	15.12.2025 р. – 16.12.2025 р.	
10	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій	15.12.2025 р. – 17.12.2025 р.	
11	Нормо-контроль	15.12.2025 р. – 18.12.2025 р.	
12	Захист кваліфікаційної роботи	22.12.2025 р. – 24.12.2025 р.	

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Андрій САНДІН

Керівник роботи

(підпис)

Олександр БЕЗКРОВНИЙ

ЗМІСТ

	ст.
Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади формування та використання власного капіталу підприємств.....	8
1.1. Економічна суть та необхідність власного капіталу в господарській діяльності суб'єктів бізнесу.....	8
1.2. Теоретичні аспекти формування та управління власним капіталом підприємств.....	15
Розділ 2. Сучасна практика формування та використання власного капіталу підприємств.....	20
2.1. Оцінка фінансового механізму формування власного капіталу суб'єктів підприємництва.....	20
2.2. Аналіз досягнутого рівня ефективності використання власного капіталу підприємств.....	30
Розділ 3. Шляхи оптимізації процесів формування та використання власного капіталу в сучасних умовах ведення бізнесу.....	37
3.1. Напрями удосконалення політики управління власним капіталом підприємства.....	37
3.2. Перспективи покращення фінансування діяльності підприємства на основі оптимізації співвідношення власного та залученого капіталу.....	46
Висновки.....	52
Список використаних джерел.....	55
Додатки.....	60

ВСТУП

Актуальність теми. Створення та ефективна діяльність підприємств незалежно від форми власності неможливі без забезпечення належного рівня власного капіталу. Саме власний капітал є фінансовим підґрунтям для заснування, стабільного функціонування та розвитку підприємства. Його зміни свідчать про рівень ефективності фінансового управління. Структура та раціональність використання власного капіталу безпосередньо впливають на матеріальний стан власників бізнесу. Крім того, розмір власного капіталу може позначатися на діловій репутації та інвестиційній привабливості компанії.

В умовах ринкової економіки успіх будь-якої господарської одиниці значною мірою залежить від правильного вибору джерел формування капіталу, напрямів його розподілу та ефективного використання.

Власний капітал, як відображення майнових відносин у підприємстві, має низку ключових характеристик: виступає основним виробничим ресурсом; формує фінансову базу для отримання прибутку; є головним чинником забезпечення добробуту власників; визначає ринкову вартість підприємства; а також є індикатором рівня результативності господарської діяльності.

Питанням капіталу присвячено численні дослідження таких науковців, як Андрієнко С. Г., Бланк І. А., Бондаренко О. І., Горобець О. В., Дороніна М. С., Івченко В. В., Кравчук В. В., Лазуренко С. Д., Лігоненко Л. В., Міщенко Л. С., Пасічник В. О., Сумець В. М., Шпак Н. А., Череп А. В. та інших.

Однак, попри значну кількість праць, низка аспектів, зокрема оптимальне співвідношення між власним і залученим капіталом, усе ще недостатньо вивчені. Це ускладнює оперативне визначення безпечних обсягів фінансування з різних джерел під час щоденної фінансової діяльності підприємства. Саме тому вивчення питань, пов'язаних із природою, формуванням, використанням і підвищенням ефективності управління власним капіталом, визначає актуальність теми дослідження цієї кваліфікаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфіка-

ційна виконана в межах програми науково-дослідних робіт кафедри фінансів, банківської справи та страхування за темою „Удосконалення механізму фінансової діяльності підприємств, організацій і установ”.

Мета та завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи – узагальнення науково-теоретичних засад організації та практичних підходів до функціонування процесів фінансування діяльності суб’єктів підприємництва за рахунок власного капіталу.

Виходячи з поставленої мети при виконанні кваліфікаційної роботи вирішувались наступні завдання дослідження економічної сутності власного капіталу підприємств його структури та функцій; узагальнення теоретичних аспектів формування та оцінки власного капіталу суб’єктів підприємницької діяльності; узагальнення теоретичних засад розвитку політики управління власним капіталом в Україні та світі; аналіз порядку формування та використання власного капіталу підприємства; оцінка фінансової стійкості та ефективності використання власного капіталу конкретного підприємства; обґрунтування напрямів оптимізації розміру власного капіталу для покращення фінансування діяльності підприємства; визначення шляхів покращення політики управління власним капіталом .

Предмет і об’єкт дослідження. Об’єктом дослідження у кваліфікаційній роботі є фінансові аспекти фінансування господарської діяльності підприємства за рахунок власного капіталу господарюючих суб’єктів. Предметом дослідження є сукупність теоретичних основ та практичних особливостей формування та використання власного капіталу в умовах конкретного підприємства.

Методи дослідження. Теоретична і методологічна основи дослідження ґрунтуються на використанні основних положень економічної й фінансової теорії, розробок науково-дослідних установ, вітчизняних та зарубіжних вчених із питань формування власного капіталу аграрних підприємств, управління ним та на цій основі підвищення ефективності використання, а також діючі нині законодавчі та нормативні акти. Дослідження в кваліфікаційній роботі проводилося згідно з методологією системного підходу до вивчення економічних процесів і

явищ.

Інформаційна база. Теоретичну базу кваліфікаційної роботи становлять сукупність загальнонаукових та спеціальних прийомів та методів дослідження. Базою для виконання кваліфікаційної роботи виступало «Підприємство».

Наукова новизна та практичне значення одержаних результатів. В кваліфікаційній роботі одержано ряд результатів теоретичного та практичного характеру, а саме набули подальшого розвитку дослідження резервів удосконалення процесу фінансування господарської діяльності підприємств за рахунок власного капіталу, результатом чого стало визначення його оптимального співвідношення із залученим капіталом. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці пропозицій і рекомендацій для підприємств, спрямованих на ефективне формування та використання власного капіталу та його ролі у фінансовому забезпеченні діяльності суб'єктів підприємницької діяльності і підтверджується відгуком з досліджуваного підприємства.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, виконані автором особисто.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження доповідалися й одержали позитивну оцінку на XII Міжнародній науково-практичній конференції [„Perspectives of contemporary science: theory and practice”] Львів, 2025 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано тези доповіді та наукову статтю у фаховому виданні України на тему „Статистичний аналіз фінансових ризиків: методи та підходи” (Актуальні питання економічних наук. 2025. № 8), загальним обсягом 0,92 др. арк.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, що нараховує 52 найменування, містить 10 таблиць, 14 рисунків, 19 додатків. Основний зміст роботи викладено на 60 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічна суть та необхідність власного капіталу в господарській діяльності суб'єктів бізнесу

Будучи головною економічною базою створення і розвитку товариства, капітал у процесі свого функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу. Це пов'язано з активним розвитком підприємницької діяльності, формуванням різних форм власності господарюючих суб'єктів різного організаційно – правового статусу.

Капітал – це фінансові ресурси підприємства, необхідні для організації його господарської діяльності і використовувані в господарському обороті для одержання доходів і прибутку. У зв'язку з цим важливе подальше дослідження сутності капіталу, його необхідності і значення для підприємств, розуміння ролі фінансів у створенні, накопиченні і використанні капіталу з метою формування сприятливих умов для поступального розвитку економіки України [6].

Кожне підприємство чи організація для реалізації поставлених цілей має у своєму розпорядженні як засоби праці (будівлі, машини, устаткування і т.ін.), так і предмети праці (сировину, матеріали, паливо і т. ін.), які в сукупності складають господарські засоби, тобто власність підприємства. В свою чергу власність асоціюється із поняттям „капітал” [13].

Поняття „капітал” походить від латинського „capitalis”, що означає головний, дуже важливий. Дослідження сутності та економічного змісту капіталу здійснюється вченими, представниками різноманітних економічних шкіл протягом багатьох років тобто термін «капітал» є одним з основних та фундаментальних в економічній науці. Капітал вивчався та розглядався з багатьох позицій та в різних проявах.

Першу спробу дати науковий аналіз капіталу зробив давньогрецький мис-

литель Аристотель (384-322 рр. до н.е.), який розглядав капітал через призму багатства та, аналізуючи його сутнісні ознаки, зробив висновок, що ця категорія поділяється на два види. До першого він відніс дане природою багатство, яке пов'язане з постійним нагромадженням засобів, необхідних для життя і корисних для держави чи домашнього об'єднання, але яке „не безкінечне, а має свої межі”. До другого виду багатства Аристотель відніс процес накопичення грошей, що являє собою „...мистецтво наживати статок, з чим і пов'язане уявлення, нібито багатство і нажива не мають ніяких меж” [15].

Аналізуючи результати досліджень вченими економічної сутності капіталу, з точки зору історичної еволюції виділяють три основні підходи до його формування:

1. Капітал як грошовий фактор – гроші є основним чинником виробництва, фундаментом економічного прогнозування і головним інструментом економічної політики держави. Найвідоміші прихильники цієї концепції – Т. Мен, Ф. Кене, У. Стаффорд, А. Монкретьєн, В. Мірабо.

2. Капітал як матеріально речовинний ресурс. Відповідно до цього підходу Капітал – це цінності та послуги, за допомогою яких створюється новий дохід. Макроекономічна природа капіталу проявляється у вигляді фінансово-грошового сектора економіки. В основі концепції лежать погляди А. Сміта, Д. Рікардо, Ст. Мілля, Ж-Б. Сея, А. Маршала, Р. Хікса, Дж. Кейнса.

3. Капітал як виробничі відносини. Капітал визначається як відносини, які витікають з монополізації власності на засоби виробництва в руках підприємців і відсутність таких у робітників. Здійснювалось виділення ролі різних частин капіталу. До прихильників цього підходу можна віднести К. Маркса, Ф. Енгельса, М. Фрідмена, П. Лоффера, Е. Хансена, Дж. Робінсона.

У сучасному суспільстві представники західної економічної науки трактують капітал як „блага довготривалого використання, що створені людиною для виробництва інших товарів і послуг”. Таке визначення капіталу служить загальною основою для різних понять, використаних у вжитку і в економічній літературі [23].

Однак, незважаючи на спільну основу, в сучасних умовах багато вчених по-різному підходять до визначення поняття „капітал”. Серед вітчизняних економістів найвдаліше обґрунтування сутності капіталу підприємства А. В. Череп. Він вважає, що капітал – це власність відповідної фізичної або юридичної особи на активи: майно і об’єкти (ресурси), які є і на підприємстві. Пасивна сторона балансу містить інформацію про те, яку частину капіталу надано в розпорядження підприємства власниками (власний капітал) і яку – кредиторами (позичковий капітал) [51].

Позичковий капітал характеризує частину активів підприємства, що профінансована його кредиторами всіх видів. У балансі позичковий капітал відображається за такими розділами пасиву: забезпечення наступних витрат та платежів; довгострокові зобов’язання; поточні зобов’язання; доходи майбутніх періодів.

Власний капітал – це сальдо між загальною сумою активів та позичковим капіталом. Він характеризує частину майна, яка профінансована власниками корпоративних прав підприємства (завдяки безпосереднім внескам грошових коштів (майнових об’єктів) чи в результаті реінвестування прибутку). Власний капітал відображається в першому розділі пасиву.

Власний капітал показує частку майна підприємства, яка фінансується за рахунок коштів власників і власних засобів підприємства. Тривалий час у вітчизняній теорії та практиці питанню фінансування діяльності господарських структур за рахунок капіталу власників приділялась надзвичайно мало уваги.

Сьогодні, за твердженням Федоренко В. В., досить актуальним є питання переорієнтації підприємства на ринкові форми їх фінансування, однією з яких є мобілізація ресурсів на основі залучення інвестицій в обмін на нормативні права, емітовані юридичною особою. Тим часом працівники фінансових служб підприємств, фінансові менеджери, бухгалтери, інші фахівці, які займаються практичною фінансовою роботою, стикаються із значними труднощами при спробі використати вказаний метод фінансування [47].

Для успішного здійснення операцій з власним капіталом підприємства та

ефективного використання даної форми фінансування на практиці фінансистам слід оволодіти таким блоком питань: цілі, порядок та умови збільшення (зменшення) статутного і власного капіталу; резерви підприємства, їх види, значення та порядок формування; додатковий капітал: порядок його формування та використання; оподаткування операцій, пов'язаних зі збільшенням (зменшенням) статутного капіталу, додаткового капіталу, здійсненням реінвестицій у корпоративні права.

Основною метою формування капіталу підприємства, на думку Шпак Н. А., є задоволення потреби в придбанні необхідних активів і оптимізація його структури з позицій забезпечення умов ефективного його використання [44].

Принцип врахування розвитку господарської діяльності підприємства означає, що процес формування об'єму та структури капіталу підпорядкований завданням забезпечення його господарської діяльності не лише на початковій стадії функціонування підприємства, а й у найближчій перспективі.

Принцип забезпечення відповідності об'єму залученого капіталу об'єму активів підприємства визначає те, що загальна потреба в капіталі підприємства базується на його потребі в оборотних і необоротних активах.

Принцип забезпечення оптимальності структури капіталу з позицій ефективного його функціонування (співвідношення власних і залучених фінансових засобів, що використовуються підприємством в процесі його господарської діяльності) визначає, що умови формування високих кінцевих результатів діяльності підприємства в значній мірі залежать від структури використовуваного капіталу.

Принцип забезпечення мінімізації затрат по формуванню капіталу з різних джерел передбачає, що така мінімізація здійснюється в процесі управління вартістю капіталу.

Реалізація принципу забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі його господарської діяльності забезпечується шляхом максимізації показника рентабельності власного капіталу при прийнятному для підприємства рівні фінансового ризику [40].

Власний капітал підприємства – це підсумок першого розділу пасиву балансу, тобто перевищення балансової вартості активів підприємства над його зобов'язаннями. Основними складовими власного капіталу є статутний капітал, нерозділений прибуток. Відомості про розміри статутного і резервного капіталу містяться у статуті підприємства. Показник власного капіталу є одним з індикаторів кредитоспроможності підприємства. Він – основа для визначення фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості та стабільності.

Власний капітал відображає величину вартості засобів, які належать засновникам підприємства. Капітал власника відображає розмір участі власників (засновників, учасників, акціонерів) підприємства фінансуванні його активів.

Для більшості підприємств, за висловом Пасічника В. О., основним елементом власного капіталу є статутний (номінальний) капітал – сума вкладів власників підприємства в його активи за номінальною вартістю згідно із засновницькими документами. У відповідній статті балансу наводиться зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства [37].

Проаналізувавши основні підходи до класифікації власного капіталу, пропонуємо узагальнену класифікацію його складових.

Зареєстрований (пайовий) капітал – це юридично оформлена, офіційно об'явлена й належним чином зареєстрована частина внесків власників до капіталу підприємства. Він включає статутний капітал господарських товариств, державних і комунальних господарств та пайовий капітал.

Статутний капітал – це організаційно-правова форма капіталу, величина якого визначається установчими документами господарюючого суб'єкта згідно з чинним законодавством.

Пайовий капітал. Цей вид капіталу використовують кредитні спілки, підприємства споживчої кооперації та інші колективні підприємства, у яких в установчих документах фіксуються внески засновників у вигляді паїв, пайових внесків.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) – це чистий фінансовий

результат діяльності підприємства після виплати доходів власникам та формування резервного капіталу.

Невід'ємним елементом власного капіталу в усіх господарських товариствах є наявність резервного капіталу, розмір якого, встановлюється установчими документами, але не менше 15 % статутного капіталу. Розмір щорічних відрахувань до резервного капіталу передбачається установчими документами, але не може бути меншим 5 % суми чистого прибутку [11].

Неоплачений капітал – притаманний тим підприємствам, у яких є в наявності статутний або пайовий капітал. Він виникає завдяки тому, що згідно законодавства підприємство може розпочати свою діяльність маючи в наявності не повністю сформованими вказані види капіталу.

Вилучений капітал – це фактична собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених акціонерним товариством у його учасників. Цей вид капіталу притаманний корпоративним підприємствам. Акціонерне товариство має право викупити в акціонера оплачені ним акції [19].

Сутність власного капіталу підприємства, за словами Гутнікова Л. І., проявляється через його функції, які за загальною думкою науковців, що працюють в даній сфері, зводяться до наступних:

1. Функція заснування та введення в дію підприємства. Власний капітал у частині статутного є фінансовою основою для запуску і дію нового суб'єкта господарювання.

2. Функція відповідальності та гарантії. Статутний капітал є свого роду кредитним забезпеченням для кредиторів підприємства. Власному капіталу в пасиві балансу відповідають чисті активи в активній стороні балансу. Чим більший власний капітал, тим більших збитків може зазнати підприємство без загрози інтересам кредиторів, отже, тим вищою є його кредитоспроможність.

3. Захисна функція показує, яке значення має власний капітал для власників. Чим більший власний капітал, тим краще захищеним є підприємство від впливу загрозливих для його існування факторів, оскільки за рахунок власного капіталу можуть покриватися збитки підприємства.

4. Функція фінансування та забезпечення ліквідності. Внесками у власний капітал, разом із спорудами, обладнанням, цінними паперами та іншими матеріальними цінностями, можуть бути грошові кошти.

5. База для нарахування дивідендів і розподілу майна. Одержаний протягом року прибуток або розподіляється та виплачується власникам корпоративних прав у вигляді дивідендів, або спрямовується на збільшення статутного чи резервного капіталу.

6. Функція управління чи контролю. Згідно із законодавством власники підприємства можуть брати участь у його управлінні. Найвищим органом акціонерного товариства чи товариства з обмеженою відповідальністю є збори учасників товариства, які призначають керівні органи та ревізійну комісію.

7. Рекламна (репрезентативна) функція. Солідний статутний капітал (власний капітал) підприємства створює підґрунтя для довіри до нього не тільки з боку інвесторів, а й з боку постачальників факторів виробництва і споживачів готової продукції. Крім того, підприємством із солідним власним капіталом набагато легше залучити кваліфікований персонал [13].

В цілому слід зауважити, що капітал є однією з фундаментальних економічних категорій, сутність якої наукова думка досліджує протягом багатьох століть. Власний капітал – це основа для початку і продовження господарської діяльності підприємства, він є одним із найістотніших і найважливіших показників, який характеризує фінансовий стан підприємства. Між тим, на сьогодні в Україні існує низка невирішених проблем та питань, пов'язаних з чітким правовим регулюванням обліку фінансово-господарської діяльності підприємств, зокрема власного капіталу, останнім часом законодавчо-нормативне регулювання зазнає значних змін з метою удосконалення усіх систем.

1.2. Теоретичні аспекти формування та управління власним капіталом підприємств

Об'єктивною основою сталого розвитку та підвищення конкурентних переваг підприємств роздрібною торгівлі в ринковому просторі є капітал. Динамічний характер капіталу, тобто його здатність створювати нову вартість та генерувати грошові потоки, потребує адекватності управлінських дій фінансових менеджерів щодо формування капіталу підприємства, оптимізації його структури, вибору форм і джерел залучення фінансових ресурсів у господарську діяльність підприємства на основі оцінки вартості капіталу.

Економічна категорія вартості капіталу є однією з найважливіших в економічній науці і трактується Бланком І. О., як ціна, яку платить підприємство за використання фінансових ресурсів, залучених з різних джерел [5].

Вартість капіталу – це середньозважена вартість, яку підприємство заплатило за грошові засоби, які використало для формування власного капіталу. Ця середньозважена величина визначається співвідношенням запозиченого і власного капіталу в пасивній частині балансу. Вартість капіталу можна обчислити як суму добутків грошової ставки зобов'язань та вартість зобов'язань з процентною ставкою власного капіталу та вартості власного капіталу. Вартість капіталу являє собою ціну, яку підприємство платить за його залучення з різних джерел.

Вартість капіталу – одна з найважливіших змінних в оцінці бізнесу, яка визначається ринком і майже повністю знаходиться поза контролем власників підприємств. Ринок встановлює базову без ризикову очікувану ставку доходу і величину премії, що вимагає інвестор (покупець цінних паперів) в обмін на прийняття на себе ризику різних рівнів [35].

Важливим елементом оцінки вартості підприємства є визначення вартості капіталу, який є в його розпорядженні. Це поняття характеризує ціну залучення підприємством фінансових ресурсів. Інакше кажучи, це винагорода, за яку капіталодавці погоджуються вкласти кошти в дане підприємство. Згідно із сучас-

ними тенденціями в теорії і практиці фінансової діяльності вартість капіталу підприємства рекомендовано розраховувати на основі використання так званої моделі середньозваженої вартості капіталу (WACC):

Середньозважена вартість капіталу показує середню доходність, якої очікують (вимагають) капіталодавці (власники та кредиторів), вкладаючи кошти в підприємство. Вона залежить від структури капіталу, а також ціни залучення капіталу від власників і кредиторів.

Головна проблема, з якою стикаються фінансисти при застосуванні моделі WACC, за словами Міщенко Л. С., полягає у визначенні ціни залучення власного капіталу. Зокрема значення очікуваної ставки вартості власного капіталу [34].

У процесі оцінки вартості власного капіталу слід чітко відокремлювати очікувану ціну, за яку інвестори будуть згодні вкладати кошти в підприємство та очікувану рентабельність власного капіталу. Різниця полягає в тому, що останній показний розраховується з використанням балансової вартості власного капіталу. Натомість ціна залучення власного капіталу визначається на основі ринкових оцінок вартості капіталу підприємства та його доходу.

В контексті оцінки вартості підприємства особливе значення показника середньозваженої вартості капіталу WACC полягає в тому, що він може використовуватися як ставка дисконтування для приведення майбутніх доходів до теперішньої вартості [35].

Концепція такої оцінки виходить з того, що капітал, як один із головних факторів виробництва, має певну вартість, що формує рівень операційних і інвестиційних витрат підприємства. Концепція, за визначенням Н. Давиденка, визначає цілий ряд напрямків господарської діяльності підприємства.

1. Вартість капіталу підприємства слугує мірою прибутковості операційної діяльності.
2. Показник вартості капіталу використовується в процесі здійснення реального інвестування.
3. Вартість капіталу підприємства слугує базовим показником формуван-

ня ефективності фінансового інвестування.

4. Показник вартості капіталу підприємства являється критерієм прийняття управлінських рішень відносно використання оренди (лізингу) чи придбання основних засобів.

5. Показники вартості капіталу в розрізі окремих його елементів використовується в процесі управління структурою цього капіталу в основі механізму фінансового лівериджу.

6. Рівень вартості капіталу підприємства виступає важливим вимірником рівня низької вартості цього підприємства.

7. Показник вартості капіталу є критерієм оцінки й формування відповідного виду політики фінансування підприємством своїх активів [4].

Важливість оцінки вартості капіталу при управлінні його формуванням визначає необхідність розрахунку цього показника на всіх етапах розвитку підприємства. Процес оцінки вартості капіталу базується на наступних основних принципах: 1) Принцип попередньої по елементної оцінки вартості капіталу; 2) Принцип узагальнюючої оцінки вартості капіталу; 3) Принцип порівняння оцінки вартості власного і залученого капіталу; 4) Принцип динамічної оцінки вартості капіталу; 5) Принцип взаємозалежності оцінки теперішньої та майбутньої середньозваженої вартості капіталу підприємства; 7) Принцип визначення межі ефективного використання додатково залученого капіталу.

Стратегія розвитку підприємства повинна будуватися з урахуванням системи управління використанням капіталу і реалізувати свою головну мету і основні завдання шляхом здійснення певних функцій. При цьому, ефективність господарської діяльності підприємства визначається процесами формування його капіталу. При цьому повинні враховуватися потреби підприємства у придбанні необхідних активів і оптимізація його структури з позиції ефективного використання фінансових ресурсів.

В управлінні формуванням капіталу підприємства, на думку Кириченко О. В. можна виділити такі основні принципи: складання спеціальної цільової програми розвитку господарської діяльності підприємства; створення структу-

ри керівництва цією програмою; забезпечення відповідності обсягу залученого капіталу обсягу сформованих активів підприємства; забезпечення оптимального розміру, складу і структури капіталу з позиції ефективного його функціонування; формування капіталу підприємства з різних джерел з урахуванням мінімізації їх витрат; ефективне використання капіталу підприємства в процесі господарської діяльності [8].

Потенціал системи управління підприємством являє сукупність тих можливостей, засобів та інструментів, що з'являються в нього із застосуванням механізму управління капіталом підприємства. Потенціал характеризує не одномоментну, а перспективну результативність, поступово накопичувану протягом часу.

Кожне підприємство повинно обирати найбільш прийнятну модель управління капіталом підприємства з урахуванням чинного законодавства, конкретних умов діяльності і традицій.

Важливим у господарській діяльності підприємств є фінансово-економічний потенціал, що реалізує спроможність системи управління регулювати і нарощувати грошові потоки. Фінансово-економічний потенціал системи управління нерозривно пов'язаний з механізмом управління капіталом підприємства.

На початковій стадії формування капіталу на підприємстві переважає тактичне, оперативне управління. Це означає, що фінансово-економічний потенціал зосереджений у першу чергу на вирішенні завдань підтримки показників платоспроможності і ліквідності. У міру розвитку підприємство переборює кризові ситуації у своїй діяльності, капітал підприємства нарощується за рахунок поліпшення показників рентабельності і ділової активності.

Введення механізмів корпоративного управління дозволяє наростити інвестиційну привабливість підприємства. Складність і багатогранність діяльності підприємства у міру його структурного розвитку передбачає формування репутації підприємства, або гудвіла.

Ефективний механізм управління капіталом підприємства дозволяє в повному обсязі реалізувати поставлені перед ним цілі і завдання, сприяє результа-

тивному здійсненню функцій цього управління.

В підсумок проведеного дослідження слід зазначити, що ефективність господарської діяльності підприємства визначається процесами формування його капіталу. При цьому повинні враховуватися потреби підприємства у придбанні необхідних активів і оптимізація його структури з позиції ефективного використання фінансових ресурсів. Потенціал управління капіталом підприємства є головним компонентом загального потенціалу підприємства, тому що він визначає реалізацію стратегічних цілей підприємства і всіх інших його потенціалів. Відповідно з механізмом управління капіталом підприємства нерозривно пов'язаний фінансово-економічний потенціал системи управління.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНА ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Оцінка фінансового механізму формування власного капіталу суб'єктів підприємництва

Підприємство (далі «Підприємство»), на матеріалах якого виконувалось дослідження є господарюючим суб'єктом, яке має права юридичної особи, володіє відокремленим майном, від свого імені набуває майнові та особисті немайнові права, вступає в зобов'язання, орендує майно та землю, здійснює будь яку виробничу, комерційну, посередницьку та іншу господарську діяльність, що не суперечить чинному законодавству і Статуту, з метою одержання прибутку.

З метою проведення аналізу фінансового стану «Підприємство» слід розглянути сукупність показників, що характеризують: майновий стан, фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність, фінансові результати і рентабельність, ділову активність підприємства тощо, використовуючи інформацію з:

- балансу (Звіту про фінансовий стан) (додатки: А, Б, В);
- звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (додатки: Г, Д, Е);
- звіту про рух грошових коштів (додатки: Ж, З, И);
- звіту про власний капітал (додатки: К, Л, М).

Активи являють собою фінансово-економічні ресурси підприємств в різних видах для використання під час здійснення ними господарської діяльності, формуючись для досягнення конкретних цілей та втілення стратегії економічного розвитку та характеризуючи, при цьому, основу його економічного потенціалу. Загальновизнано, що активи підприємства повинні відповідати функціональному напрямку та обсягам його діяльності. Невід'ємним елементом загальної оцінки активів «Підприємство» загалом, і визначення частки їх необоротної

складової, зокрема, є аналіз його майнового стану за інформацією бухгалтерського балансу з використанням прийомів горизонтального і вертикального аналізу з обчисленням показників структури та динаміки (табл. 2.1, додаток Н).

Аналітичні дані табл. 2.1 вказують на наявність стабільних тенденцій зменшення обсягів майна «Підприємство» за досліджуваний період. Так, за 2022 – 2023 рр. загальна вартість майна підприємства знизилась на 77164 тис. грн, або на 4,9 %. На такі негативні зміни вплинуло одночасне зменшення обсягів як необоротних активів – на 45314 тис. грн (3,7 %), так і оборотних активів – на 31850 тис. грн (9,3 %).

Випереджаючий, у відносному виразі, темп зменшення саме оборотних активів призвів до зменшивши на 1,0 % їх частки в структурі майна підприємства. За наступні два роки обсяг майна «Підприємство» продовжував зменшуватись, однак обсяг і темп самого зниження обсягів майна суттєво уповільнився – до 40442 тис. грн, або 2,7 %. При цьому, переважаючий вплив на таку негативну зміну мали фактично виключно оборотні активи, причому як в абсолютному, так і відносному виразах. Графічним доповненням зроблених висновків є рис. 2.1.

Ліквідність «Підприємство», як і інших подібних господарюючих суб'єктів – це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань. Порівняння високоліквідних і середньо ліквідних активів (A1 + A2) з найбільш терміновими і короткостроковими зобов'язаннями (П1 + П2) дозволяє визначити поточну ліквідність балансу.

З категорією ліквідності тісно пов'язане поняття платоспроможності, яке характеризує здатність підприємства своєчасно й повністю виконати свої платіжні зобов'язання, що впливають із кредитних та інших операцій, грошового характеру і мають певні терміни оплати (табл. 2.2).

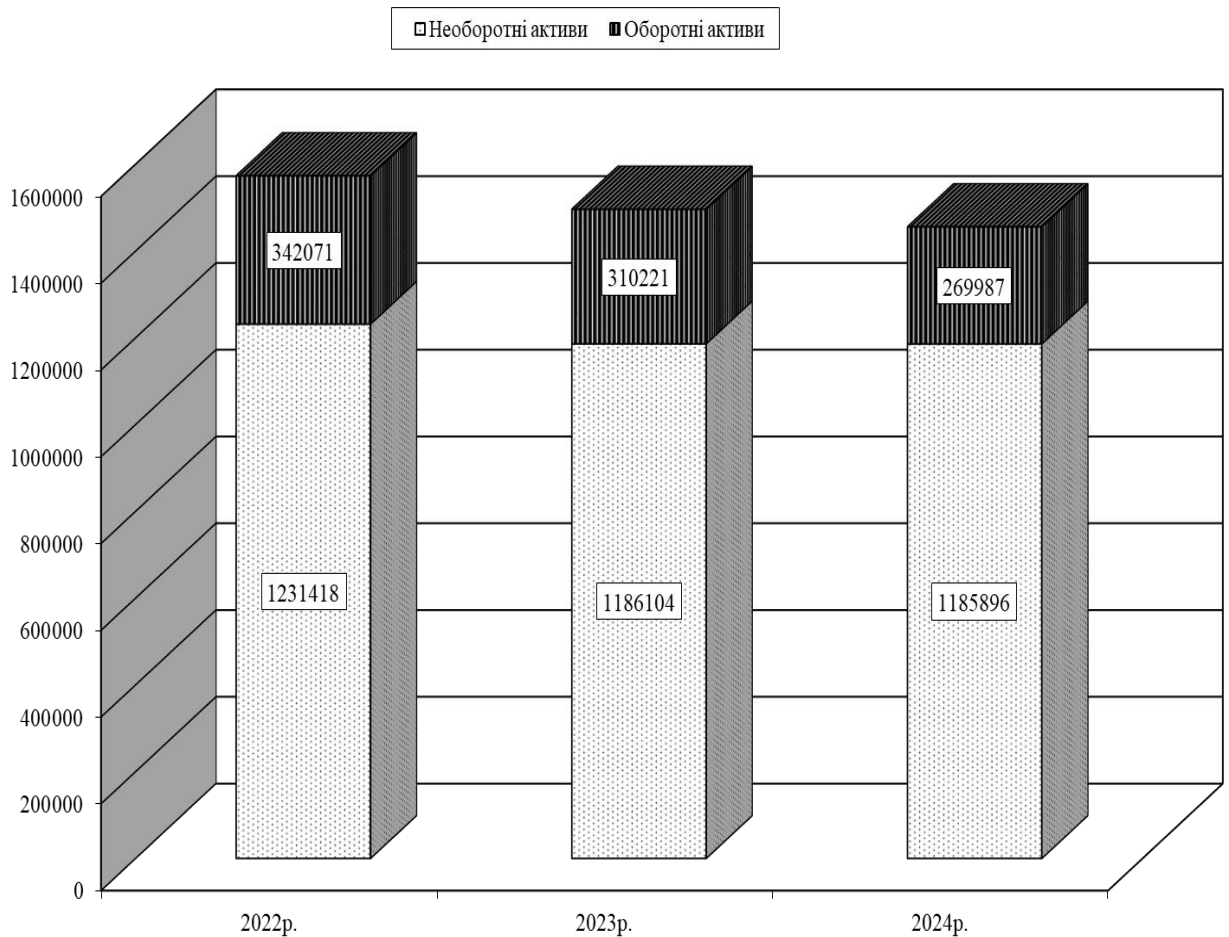

Рис. 2.1. Склад та динаміка розмірів окремих видів активів
«Підприємство», 2022 – 2024 рр., тис. грн

Таблиця 2.2

Відносні показники оцінки платоспроможності «Підприємство», 2022 – 2024 рр.

Показник	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Нормативне значення	Відхилення (+,-) 2023 р. від 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р. від 2023 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,008	0,000	0,003	$\geq 0,2$	-0,008	0,003
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,318	0,308	0,208	$\geq 0,7$	-0,010	-0,101
Загальний коефіцієнт ліквідності	0,429	0,390	0,300	$\geq 1,0$	-0,039	-0,090

Розрахунки в наведеній таблиці свідчать про загалом негативну за досліджувані 2022 – 2024 рр. динаміку всіх показників ліквідності «Підприємство».

Крім того слід наголосити на тому, що наявні на кінець 2024 р. значення відносних показників ліквідності та платоспроможності підприємства поступаються нормативним значенням, що є приводом для підвищеної уваги керівництва підприємства. Наочно зроблені висновки підтверджує рис. 2.2 (додаток П).

Оперативний аналіз платоспроможності «Підприємство» дає можливість виявити ознаки неплатоспроможності в діяльності підприємства для їх подальшого усунення (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Оцінка та виявлення ознак неплатоспроможності «Підприємство», 2022 – 2024 рр., тис. грн

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення (+,-) 2023 р від 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р від 2023 р.
Довгострокові фінансові інвестиції	2435	2435	2435	0	0
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти	6499	205	2839	-3660	2634
Поточні зобов'язання	797574	796203	900500	102926	104297
Показник поточної неплатоспроможності	-788640	-793563	-895226	-106586	-101663
Коефіцієнт покриття (Загальний коефіцієнт ліквідності)	0,429	0,390	0,300	-0,129	-0,090
Коефіцієнт забезпечення власними засобами	-1,332	-1,567	-2,335	-1,004	-0,769
Чистий прибуток ("-" збиток)	-107273	27016	-61062	46211	-88078

За досліджуваний період в «Підприємство» спостерігалась певні негативні тенденції. Так як свідчать розрахунки табл. 2.3 на підприємстві за досліджуваний період місце критична або навіть надкритична неплатоспроможність, зважаючи, на негативну динаміку за останні три роки загального коефіцієнта ліквідності та коефіцієнта забезпеченості власними засобами і саме на недопущення такої ситуації мають бути спрямовані зусилля керівництва.

Види і послідовність формування фінансових результатів підприємства з врахуванням сформованих окремо доходів та витрат проаналізовано в табл. 2.4 (додаток Р).

Дані табл. 2.4 свідчать про позитивний момент в діяльності «Підприємство», що полягає в покращенні його фінансових результатів за період 2022 – 2023 рр. Так, величина чистого прибутку на підприємстві за цей період збільшилась майже 134289 тис. грн, перетворившись із збиткового в прибуткове з рівнем чистого прибутку 27016 тис. грн. За наступний 2024 р. підприємству зважаючи на військовий стан і складні економічні умови господарювання ситуація змінилась в негативну сторону. Так, підприємство знову стало збитковим з рівнем чистого збитку на 61062 тис. грн. Наочним відображенням динаміки зміни згаданих показників, а також факторів, які мали вплив на такі зміни слугує рис. 2.3 (додаток С).

Підсумовуючи здійснене дослідження слід наголосити на нестабільності фінансового становища «Підприємство». При наявності окремих позитивних тенденцій, зокрема приріст майна та позитивну динаміку рівня чистого прибутку, досліджуване підприємство має низький рівень ліквідності. В зв'язку з чим керівництву слід вжити невідкладних заходів для виправлення негативних тенденцій в найближчій перспективі.

Сучасна політика «Підприємство» щодо формування власного капіталу є частиною загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає в забезпеченні необхідного рівня самофінансування його виробничого розвитку. Фінансування діяльності підприємства за рахунок власного капіталу є альтернативою до залучення позичкових коштів.

Джерелами формування власних фінансових ресурсів, як «Підприємство», так і інших суб'єктів підприємництва, є:

- внутрішні джерела: прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства, амортизаційні відрахування від основних засобів і нематеріальних активів, інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів;
- зовнішні джерела: залучення додаткового пайового або акціонерного капіталу, одержання підприємством безплатної фінансової допомоги, інші джерела формування власних фінансових ресурсів.

На сьогодні, у складі внутрішніх джерел формування власних фінансових

ресурсів основне місце належить прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, він формує переважну частину його власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу, а відповідно, і ріст ринкової вартості підприємства. Певну роль у складі внутрішніх джерел виконують також амортизаційні відрахування, особливо на підприємствах із високою вартістю власних основних засобів і нематеріальних активів; проте суму власного капіталу підприємства вони не збільшують, а лише є засобом його реінвестування. Інші внутрішні джерела не грають помітної ролі у формуванні власних фінансових ресурсів підприємства.

Серед зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить залученню підприємством додаткового пайового (шляхом додаткових внесків у статутний фонд) або акціонерного (шляхом додаткової емісії та реалізації акцій) капіталу. Для окремих підприємств одним із зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів може бути надана їм безплатна фінансова допомога, яка надається, як правило, лише окремим державним підприємствам. До числа інших зовнішніх джерел входять безплатно передані підприємству матеріальні та нематеріальні активи, що включаються до складу його балансу.

Оцінка джерел формування капіталу підприємства є важливою складовою аналізу фінансового становища суб'єктів підприємницької діяльності – взагалі, так і «Підприємство», зокрема (табл. 2.5, додаток Т).

Дані табл. 2.5 підтверджують факт зменшення загальної величини капіталу «Підприємство» за період 2022 – 2023 рр. на 77164 тис. грн, або на 4,9 %. Дане зменшення обумовило виключно зниження обсягу зобов'язань на 104180 тис. грн або на 7,3 %, в той час як власний капітал за аналогічний період збільшився на 27016 тис. грн, або на 19,6 %.

За період наступних 2023 – 2024 рр. капітал «Підприємство» продовжив зменшуватись, і вже менш стрімко, – зменшення становило 40442 тис. грн, або на 2,7 %. Таке зниження розмірів пасивів підприємства, відбулося (причому, на відміну від попереднього періоду, як в абсолютному, так і у відносному розмі-

рах) за рахунок зменшення обсягів власного капіталу, тоді коли обсягів зобов'язань збільшились на 20621 тис. грн або 1,5 %. Такі тенденції за останні три роки вплинули на загальні зміни в структурі пасивів підприємства в сторону збільшення частки зобов'язань і відповідного зниження питомої ваги власного капіталу, що дещо стримує розвиток позитивної ситуації з загальним фінансовим станом на підприємстві. Зроблені висновки доповнює рис. 2.4.

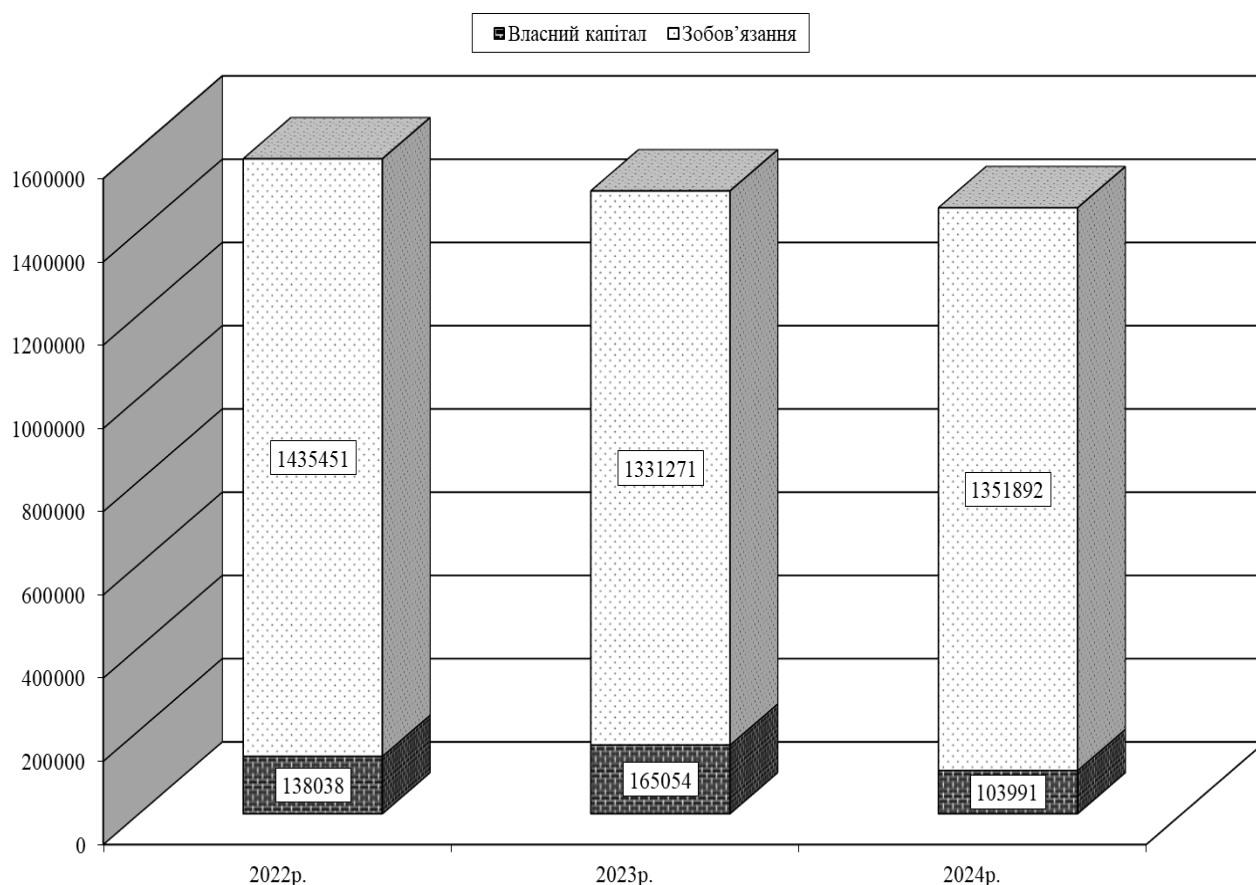

Рис. 2.4. Склад та динаміка окремих видів пасивів «Підприємство», 2022 – 2024 рр., тис. грн

Аналіз структури та динаміки капіталу «Підприємство» з урахуванням поділу їх на види за рядом класифікаційних ознак проведено у табл. 2.6 (додаток У).

Аналітичні дані, отримані в табл. 2.6 підтверджують досліджену вище тенденцію зменшення загального обсягу пасивів «Підприємство» за період 2022 – 2024 рр. Так, слід вказати на не стабільну тенденцію зміни абсолютного розміру власного капіталу підприємства, який за період 2022 – 2023 рр. зріс на 27016

тис. грн, а за наступні два роки – навпаки зменшився на 61063 тис. грн, що у відносному виразі 19,6 та 37,0 відсотки відповідно. При цьому, слід констатувати загалом протилежні тенденції змін обсягів зобов'язань «Підприємство», що обумовило зменшення частки саме власного капіталу в структурі пасивів підприємства з 11,0 % у 2023 р. до 7,1 % у 2024 р.

Аналізуючи склад власного капіталу «Підприємство» за рівним відповідальності слід вказати на виключне домінування в досліджуваному періоді додаткового капіталу і зовсім незначний розмір зареєстрованого капіталу. Зроблені висновки щодо поділу пасивів підприємства за різними класифікаційними підходами проілюстровано на рис. 2.5.

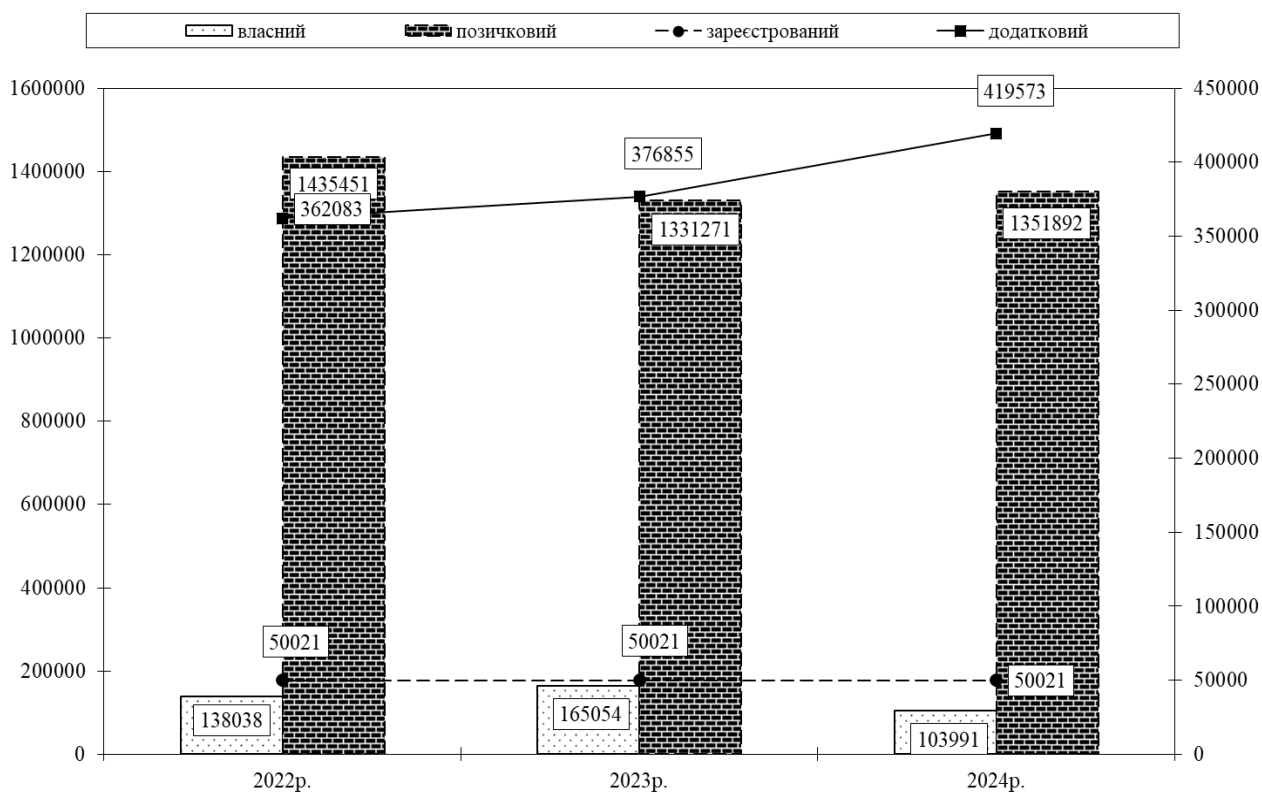

Рис. 2.5. Динаміка видів капіталу «Підприємство», та власного капіталу за рівнем відповідальності, 2022 – 2024 рр., тис. грн

Власний капітал підприємства являє собою фінансові ресурси, які вкладені ним для організації та фінансування господарської діяльності. Нормою для успішної рентабельної роботи підприємства, його високої конкурентоспромож-

ності на ринку і фінансової стійкості є ситуація, за якої власний капітал становить більшу частину його фінансових ресурсів.

До власного капіталу включають: зареєстрований капітал; пайовий капітал; додатковий вкладений капітал; інший додатковий капітал; резервний капітал; нерозподілений прибуток; неоплачений капітал; вилучений капітал.

Власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань. Визнання і оцінка власного капіталу безпосередньо залежить від визначення і оцінки його складових – активів і зобов'язань. Слід зазначити, що сума власного капіталу – це абстрактна вартість майна, яка не є його поточною чи реалізаційною вартістю, а тому не відображає поточну вартість прав власників фірми. На суму власного капіталу суттєво впливають усі умовності бухгалтерського обліку, що були застосовані при оцінці активів і кредиторської заборгованості, і вона може лише випадково співпадати із сукупною ринковою вартістю акцій підприємства чи з сумою, яку можна отримати від продажу чистих активів частинами або підприємства. На підприємстві власний капітал представлений в наступних формах (рис. 2.6).

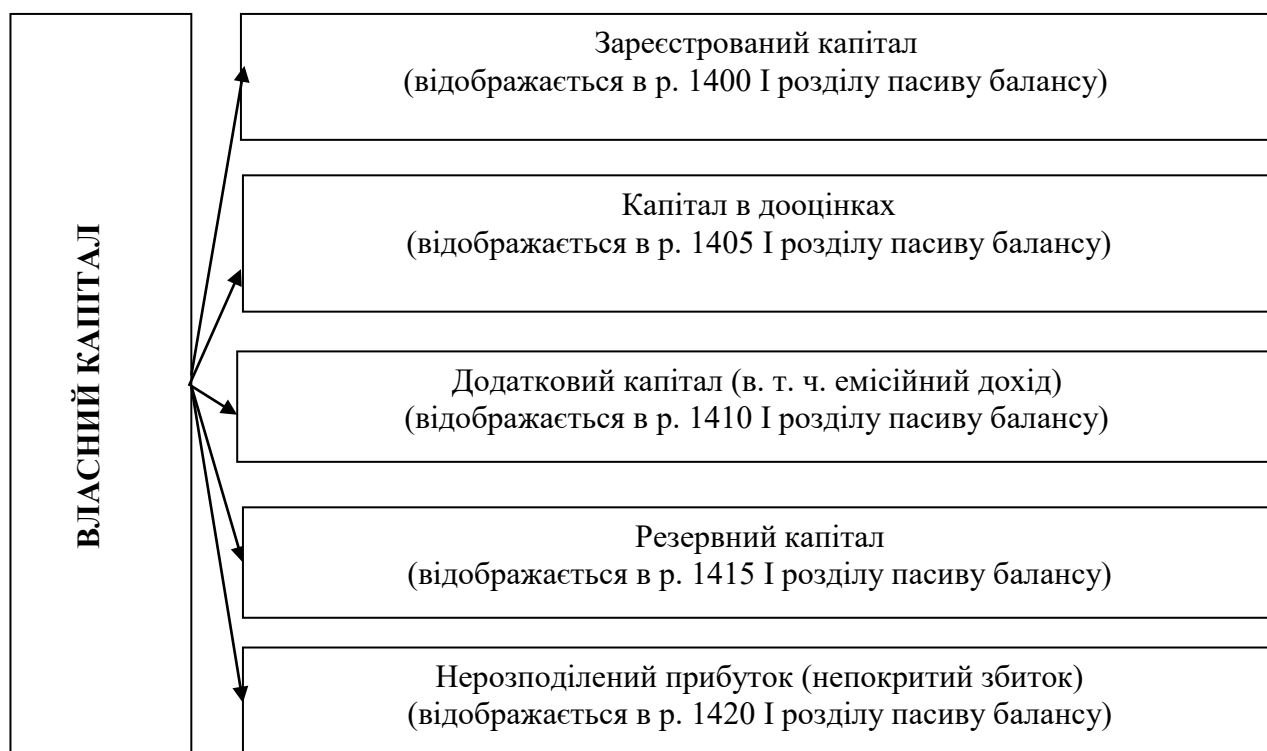

Рис. 2.6. Види власного капіталу наявні у «Підприємство»,

2022 – 2024 рр.

Означені вище види власного капіталу в досліджуваному підприємстві потребують оцінки з позицій, як загального обсягу, так і структури та динамічних змін за останні три роки (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Склад, структура та динаміка власного капіталу «Підприємство», 2022 – 2024 рр. (станом на кінець року)

Вид власного капіталу	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Відхилення (+,-) 2023 р від 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р від 2023 р.
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %		
зареєстрований капітал у дооцінках	118737	86,0	118737	71,9	118737	114,2	0	0
додатковий резервний	47	0,1	47	0,1	47	0,1	0	0
нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	996	0,6	996	0,5	996	0,9	0	0
Всього	(97370)	-70,5	(70354)	-42,6	(131251)	-126,2	27016	-60897
Всього	138038	100,0	165054	100,0	103991	100,0	27016	-61063

Здійснені в табл. 2.7 розрахунки підтверджують, встановлену раніше, тенденцію щодо зростання загального обсягу власного капіталу «Підприємство» за період 2022 – 2023 рр. загалом майже на двадцять відсотків – 19,7 % (165054 тис. грн / 138038 тис. грн) та відповідного зменшення його за наступні два роки вже на 36,9 % (103991 тис. грн / 165054 тис. грн). В той же час, зроблені розрахунки засвідчують факт домінування в складі власного капіталу саме зареєстрованого капіталу та капіталу у дооцінках, що підтверджує рис. 2.7.

В цілому проведені дослідження підтверджують зроблені вище висновки щодо загальних динамічних та структурних змін в складі власного капіталу досліджуваного підприємства.

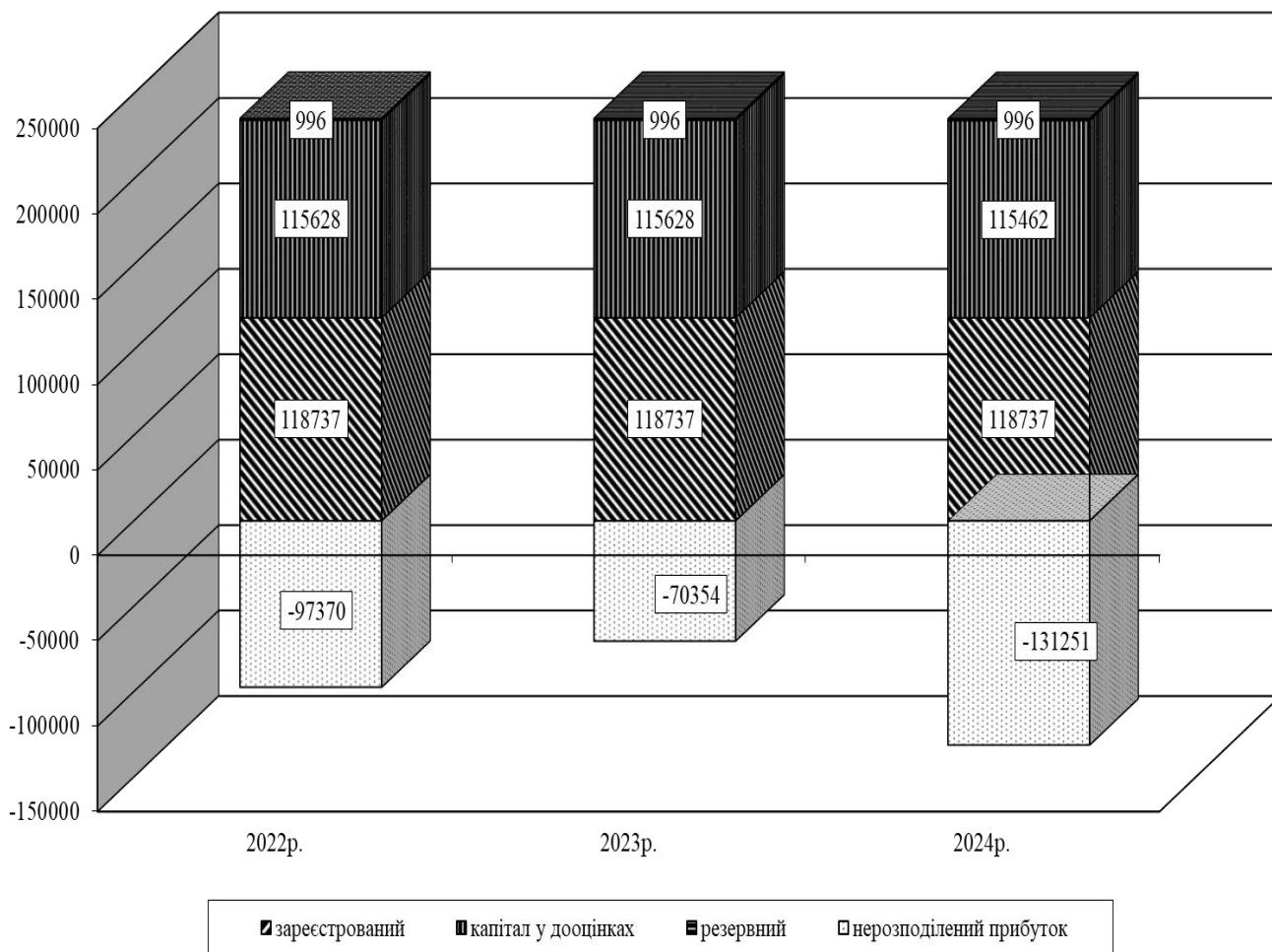

Рис. 2.7. Склад та динаміка окремих видів власного капіталу «Підприємство», 2022 – 2024 рр., тис. грн

2.2. Аналіз досягнутого рівня ефективності використання власного капіталу підприємств

Оцінка ефективності господарської діяльності підприємства здійснюється через порівняння витрат і доходів. Водночас, сума прибутку характеризує лише абсолютну ефективність. З метою отримання висновку про рівень відносної ефективності доцільно отриманий прибуток співставити з понесеними витратами або ресурсами.

Фінансова стійкість – це спроможність підприємства здійснювати свою діяльність стабільно завдяки фінансовому забезпеченню власними оборотними

коштами, а також залученими (позиками, акціями). Перевищення власних коштів над залученими, означає що підприємство має значний запас фінансової стійкості і відносно незалежне від зовнішніх фінансових джерел. Аналіз фінансових коефіцієнтів ринкової стійкості полягає у порівнянні їхніх значень з базисними величинами, а також у вивченні їхньої динаміки (табл. 2.8, додаток Ф).

Як свідчать здійснені розрахунки рівень фінансової стійкості «Підприємство» за період 2022 – 2024 рр. загалом знижувався і залишається значно нижчим встановленого нормативу. Так, коефіцієнт автономії, що характеризує можливість підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок власних джерел, зменшився за останні три роки сукупно на 1,7 пункти і на кінець 2024 року становить лише 0,071. В той же час в протилежному напрямі за останні три роки змінювалось значення коефіцієнта концентрації залученого капіталу, і його значення на кінець 2024 р. – 0,929 свідчить про фактичну повну залежність діяльності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Одночасно, зауважимо, що коефіцієнт виробничого потенціалу «Підприємство» зріс за останні три роки з 0,806 до 0,833, що вказує на зростання частки основних засобів і оборотних виробничих фондів у майні. В той же час, слід відмітити негативну динаміку, яку, за 2022 – 2024 рр., має коефіцієнт нагромадження амортизації, який вказує на зростання рівня зношеності основних засобів підприємств з 45,7 % до 50,9 %. Таким чином, спостерігається деяке погіршення функціонального стану необоротних активів за даним критерієм оцінки. Наочно зроблені висновки доповнює рис. 2.8.

Зміни абсолютних значень і тенденції зміни відносних показників, що використовуються для такої оцінки знаходять своє узагальнення при визначенні типу фінансової стійкості господарюючого суб'єкта (табл. 2.9).

Розрахункові дані табл. 2.9 вказують на незмінність типу фінансової стійкості «Підприємство», який в 2022 – 2024 рр. залишався кризовим. Така ситуація склалася зважаючи на недостатність власних оборотних коштів, а також короткострокових та довгострокових позик для забезпечення покриття, наявних обсягів запасів підприємства (рис. 2.9).

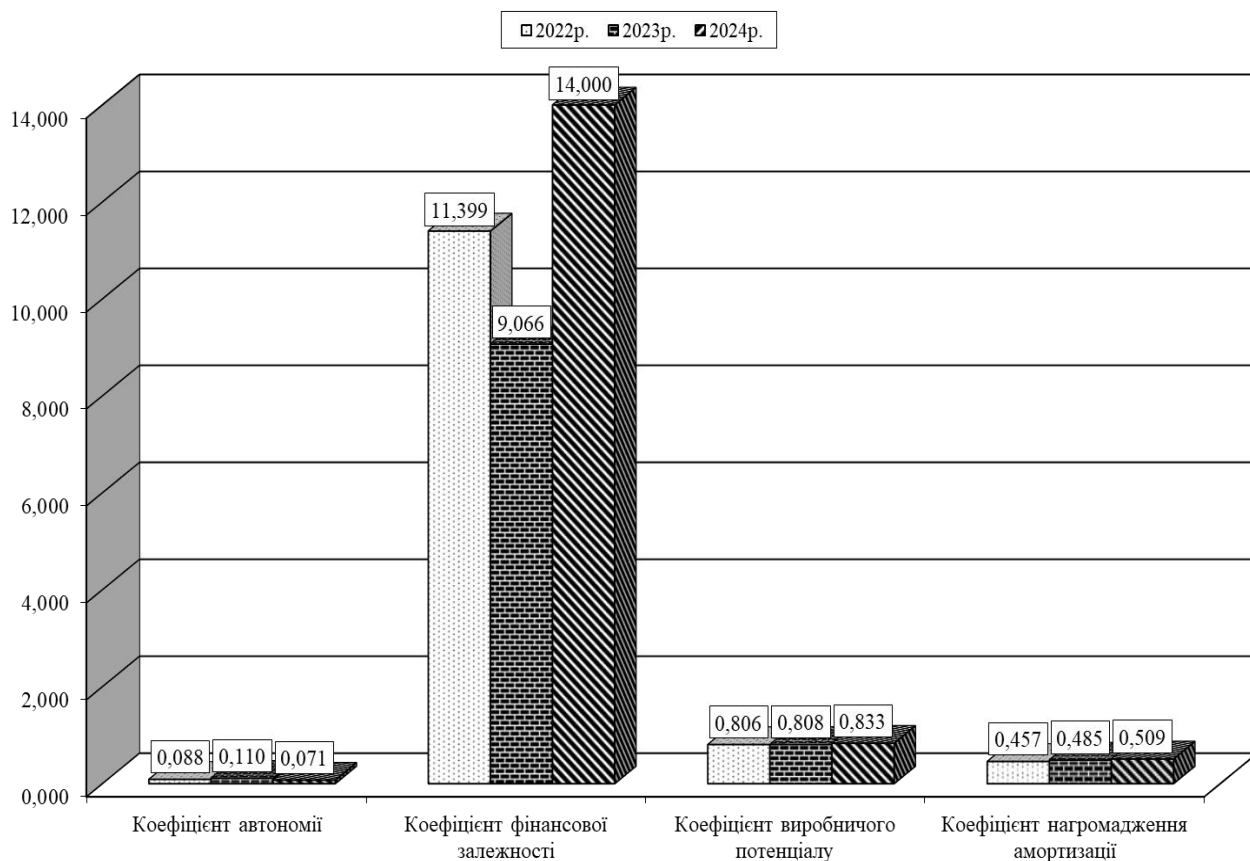

Рис. 2.8. Динаміка окремих показників оцінки фінансової стійкості «Підприємство», 2022 – 2024 рр.

Таблиця 2.9

Визначення і аналіз типу фінансової стійкості «Підприємство», 2022 – 2024 рр.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1	2	3	4
Власні оборотні кошти	-1093380	-1021050	-1081905
Довгострокові зобов'язання	637877	535068	451392
Короткострокові кредити і позики	153142	127981	141971
Запаси	88283	64609	82226
Наявність власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань для формування запасів	-455503	-485982	-630513
Загальна величина джерел формування запасів	-302361	-358001	-488542
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів	-1181663	-1085659	-1164131
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань для формування запасів	-543786	-550591	-712739

1	2	3	4
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	-390644	-422610	-570768
Тип фінансової стійкості	Кризовий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування	-3,425	-5,541	-5,941
Надлишок (+) або нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн. запасів, грн.	-4,425	-6,541	-6,941

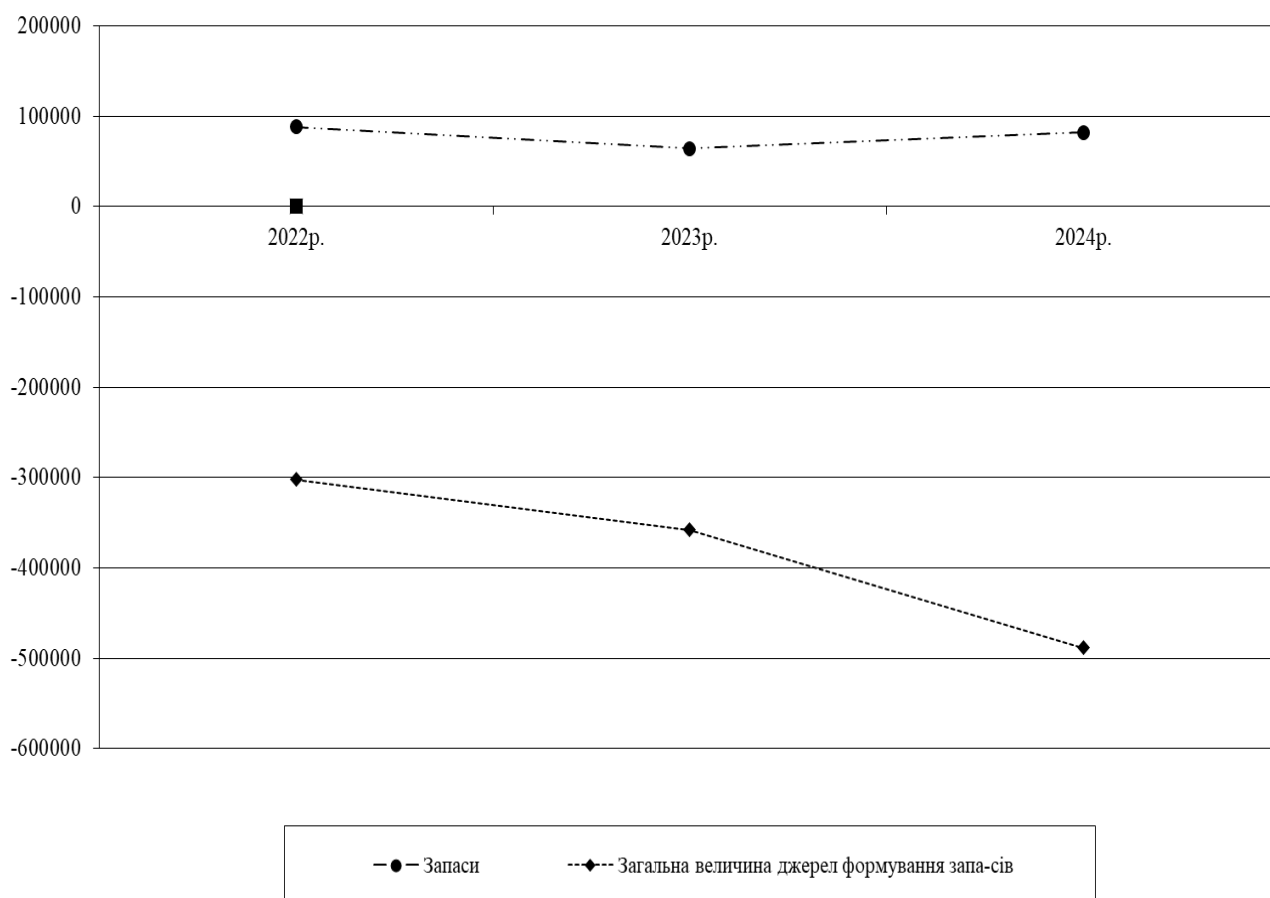

Рис. 2.9. Динаміка обсягів запасів «Підприємство» та джерел їх покриття, 2022 – 2024 рр., тис. грн

Показники, що характеризують ефективність використання капіталу, поділимо на три групи: 1) показники прибутковості (рентабельності) витрат, 2) показники прибутковості (рентабельності) капіталу, 3) показники окупності витрат і капіталу.

Розрахунок та системне дослідження значення даних показників створює

підґрунтя для комплексної оцінки ефективності господарської діяльності підприємства. Показники загальної рентабельності (збитковості) капіталу (активів) і власного капіталу характеризують ефективність використання відповідно усього капіталу підприємства і окремо власного капіталу з точки зору одержання на одиницю їхньої середньорічної вартості прибутку (збитку) від господарської діяльності. Показники чистої рентабельності (збитковості) капіталу (активів) і власного капіталу визначаються за чистим прибутком (збитком) підприємства.

Загальна рентабельність (збитковість) виробничих фондів показує: скільки одержано прибутку (збитку) від господарської діяльності на 1 гривню середньорічної вартості виробничих фондів, до яких відносяться основні засоби, виробничі запаси і незавершене виробництво. Аналогічний зміст має показник чистої рентабельності (збитковості) виробничих фондів. Який визначається за чистим прибутком (збитком).

Важливими показниками, які співвідносять доходи і витрати підприємства, є коефіцієнт окупності. Коефіцієнт окупності витрат операційної діяльності характеризує співвідношення між чистим доходом (виручкою) від операційної діяльності і операційними витратами.

Коефіцієнт окупності капіталу (активів) і власного капіталу показують скільки підприємство одержало чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в розрахунку на 1 гривню середньорічної вартості, відповідно капіталу (майна) і власного капіталу.

Для оцінки рівня ефективності використання капіталу підприємства проведемо розрахунок показників за даними фінансової звітності (табл. 2.10).

Аналіз даних табл. 2.10 свідчить, що за період 2022 – 2024 рр. серед показників прибутковості (рентабельності) капіталу «Підприємство» наявні нестабільні тенденції. Зокрема, загальна та чиста рентабельність власного капіталу, значення яких відрізняється, оскільки підприємство сплачувало в досліджуваному періоді податку на прибуток, за період 2022 – 2023 рр. збільшилась з – 8,7 % та – 7,2 5 до 2,4 % та 1,8 % відповідно, а у наступному 2024 р., навпаки, зме-

ншилась знову до негативного значення. В той же час загальна та чиста рентабельність всього капіталу теж змінювалась майже за аналогічними тенденціями.

Таблиця 2.10

**Показники оцінки ефективності використання капіталу в «Підприємство»,
2022 – 2024 рр. (станом на кінець року)**

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Відхилення (+,-) 2023 р. до 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р. до 2023 р.
Показники прибутковості (рентабельності) капіталу (активів), %					
Загальна рентабельність (збитковість) капіталу	-8,7	2,4	-5,0	11,1	-7,4
Чиста рентабельність (збитковість) капіталу	-7,2	1,8	-4,1	9,0	-5,9
Загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу	-67,9	24,3	-55,1	92,2	-79,4
Чиста рентабельність (збитковість) власного капіталу	-56,0	17,8	-45,4	73,8	-63,2
Показники окупності капіталу					
Коефіцієнт окупності капіталу	1,028	0,834	0,973	-0,195	0,140
Коефіцієнт окупності власного капіталу	7,988	8,443	10,679	0,455	2,236

Загальна оцінка показників окупності власного капіталу «Підприємство» за досліджуваний період свідчить одночасно про позитивну динаміку коефіцієнта окупності власного капіталу, який збільшився з 7,988 у 2022 р. до 10,679 у 2024 р., що прямо вплинуло на скорочення терміну його окупності. При цьому зауважимо, що коефіцієнт окупності всього капіталу за останні три роки навпаки дещо знизився, що наочно ілюструє рис. 2.10.

Загалом, узагальнюючи здійснені дослідження слід акцентувати увагу на нестабільності рівня ефективності використання власного капіталу в «Підприємство» за останні три роки і тому для керівництва підприємства на перший план виходить завдання пошуку резервів для розвитку позитивних тенденцій і подальшого зростання рівня ефективності використання власних джерел фінансування господарської діяльності.

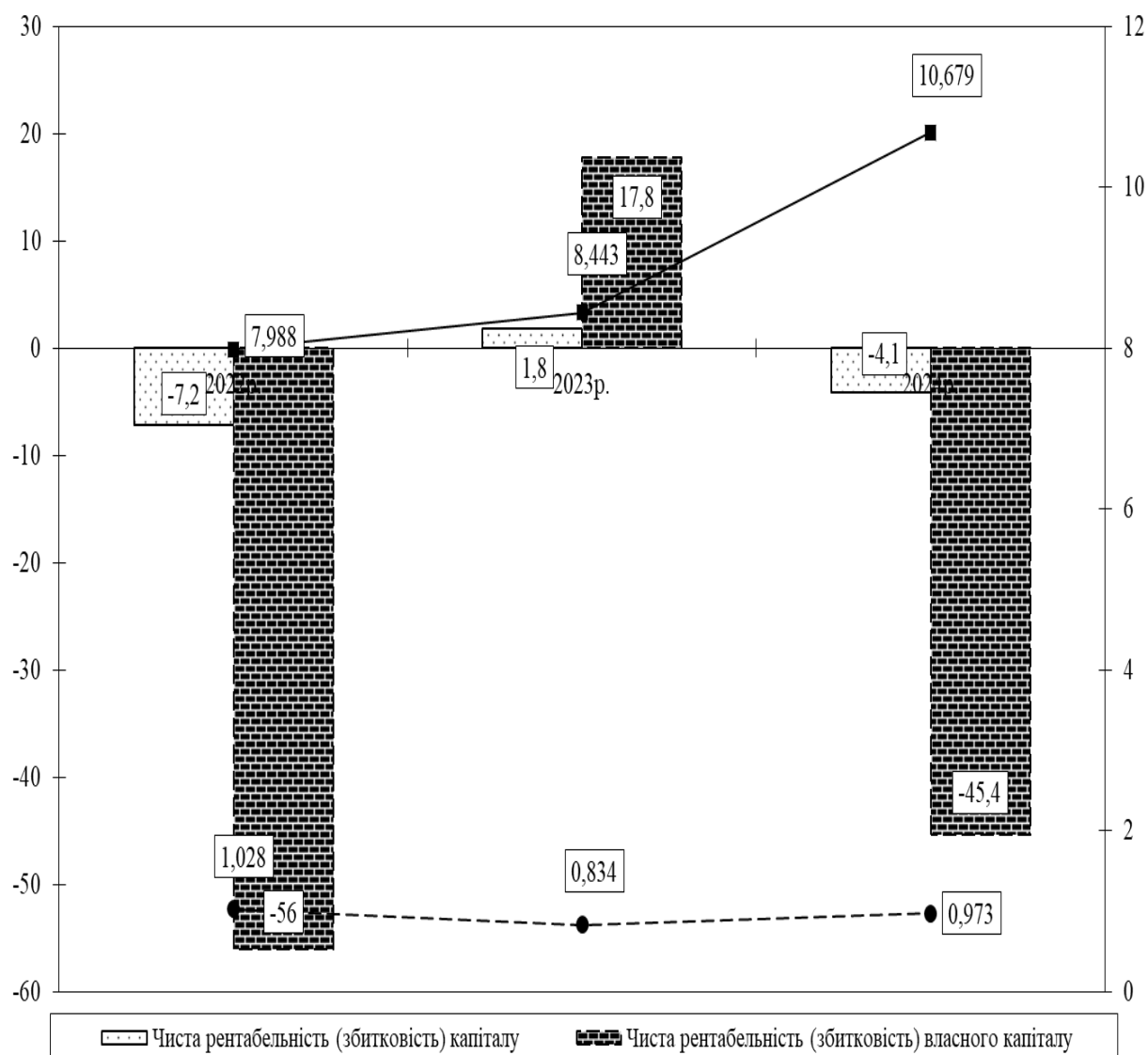

Рис. 2.10. Динаміка показників ефективності використання власного капіталу «Підприємство», 2022 – 2024 рр.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ

3.1. Напрями удосконалення політики управління власним капіталом підприємства

Розвиток діяльності підприємства визначається насамперед ефективністю управління капіталом. Зазвичай, і в теоретичних дослідженнях, і у практиці аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства відправним об'єктом дослідження виступає процес виробничо-господарської діяльності, а капітал, його структура і вартість розглядаються – побічно, тобто прямому оцінюванню його ефективності і продуктивності відведено другорядну роль. Попри це, якраз капітал, його структура і вартість є об'єктивною основою результатів діяльності, оскільки дохід приносить використання капіталу, а не просто діяльність. На сьогодні фактично відсутні такі системні підходи до аналізу процесів формування та використання капіталу підприємства, які б у своїй концептуальній основі враховували його субстанцію як виразник синергетичної сили всього економічного потенціалу, зокрема і такого, що має інформаційну й ринкову природу [5].

Від фінансової структури капіталу значною мірою залежать умови формування таких фінансових результатів підприємства як рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рівень фінансової стійкості та платоспроможності, рівень фінансових ризиків і в кінцевому підсумку ефективність фінансового менеджменту в цілому. Саме тому фінансова структура капіталу є об'єктом дослідження багатьох учених-економістів.

Поштовхом для розвитку теорії структури капіталу стала гіпотеза, висунута в 1958 р. американськими економістами Ф. Модільяні і М. Міллером, згідно з якою структура капіталу не впливає на ринкову вартість підприємства. За

допомогою математичних викладок ці вчені доводили, що у випадку, коли за рахунок фінансового левериджу зростає ринкова вартість боргу, то відповідно на таку саму суму зменшується вартість оплаченого власниками капіталу (капіталізованого прибутку), а загальна ринкова вартість фірми не змінюється. Схематично основний зміст моделі М-М відображено на рис. 3.1.

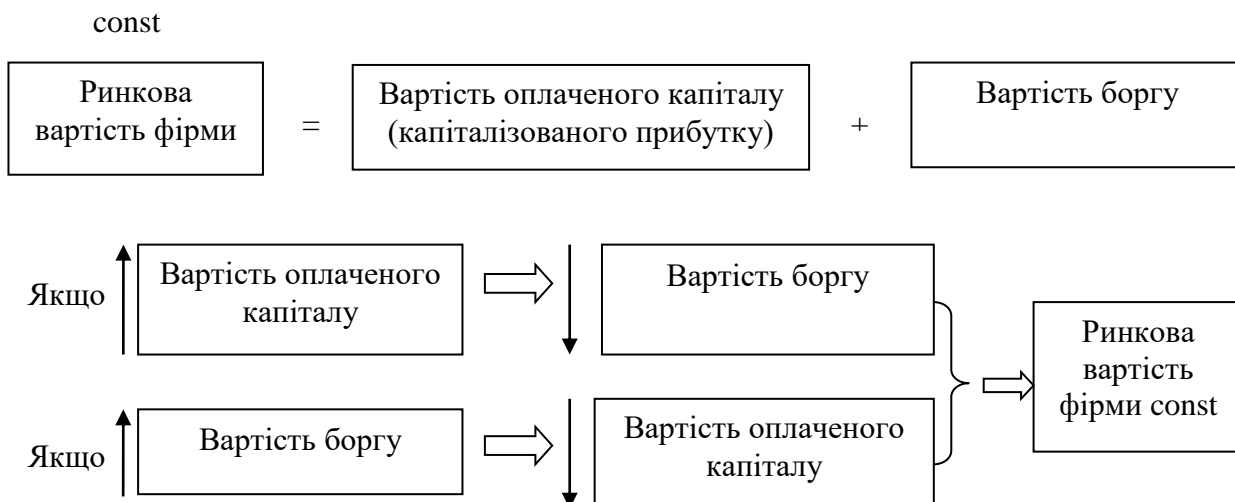

Рис. 3.1. Основний зміст моделі М-М

В процесі розробки даної концепції функціонування ринку капіталу має певні обмеження: ринок є досконалим; на ринку діє єдина для всіх беззризикова ставка відсотка; усі підприємства можливо класифікувати за рівнем ризику діяльності на підставі показників розміру очікуваного доходу та ступеня вірогідності його отримання; вартість залученого капіталу не пов'язана з діючою системою оподаткування прибутку.

Наступні теорії структури капіталу внесли деякі поправки до моделі М-М. Найбільш відомими з цих теорій є теорії статичного компромісу, субординації джерел фінансування та асиметричної інформації.

Теорія статичного компромісу враховує витрати фірми на вихід із кризового становища в результаті фінансового спаду. Суть її полягає у зменшенні вартості фірми при значному збільшенні плеча фінансового важеля. Чим більша заборгованість фірми, тим більша імовірність фінансових потрясінь, оскільки при несплаті боргів у строк втрачається ліквідність, і фірмі набагато важче

отримати нову позику для покращення свого фінансового стану. Тобто, чим більше позикового капіталу використовує підприємство, тим вищі фінансові витрати на залучення позикових коштів і тим менші можливості капіталізації прибутку. Водночас зростає імовірність кризового стану і виникнення значних витрат на його подолання, що суттєво зменшує поточну ринкову вартість фірми (рис. 3.2).

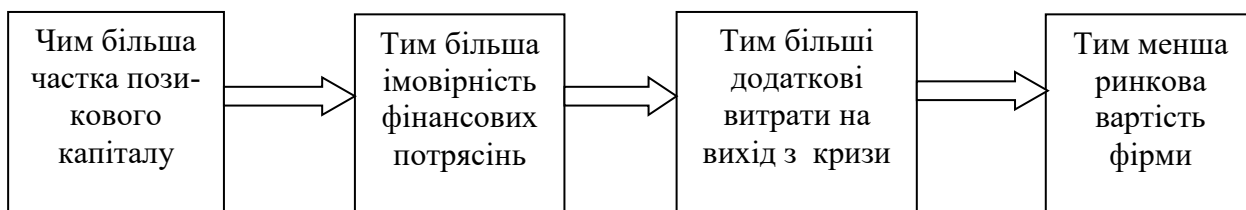

Рис. 3.2. Основний зміст теорії статичного компромісу

На початку 60-х років ХХ ст. Гордон Дональдсон розробив ряд положень, якими й досі керуються фінансові менеджери фірми при обґрунтуванні структури капіталу. Запропонована Г. Дональдсоном субординація джерел фінансування зображена на рис. 3.3.

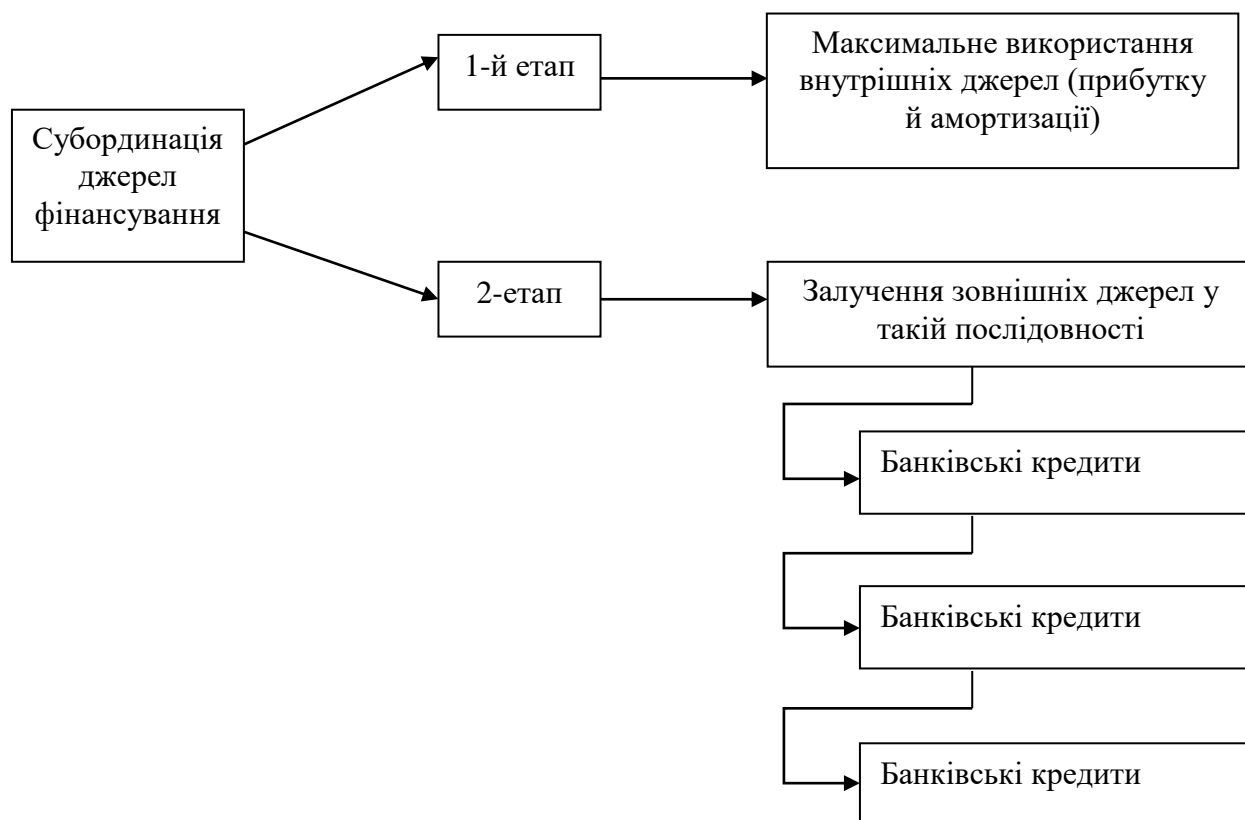

Рис. 3.3. Субординація джерел фінансування згідно з теорією Г. Дональдсона

Зміст даної теорії: 1) щоб зменшити рівень залежності фірми від зовнішніх джерел необхідно в першу чергу використовувати внутрішні джерела фінансування: прибуток (після оплати фінансових зобов'язань) і амортизацію; 2) розробляючи дивідендну політику, потрібно враховувати майбутні інвестиційні потреби та грошові потоки підприємства і таким чином розподіляти прибуток між акціонерами, щоб забезпечити фінансування інвестицій переважно за рахунок внутрішніх джерел (прибутку й амортизації); 3) якщо виникає потреба у зовнішніх джерелах фінансування, то доцільно дотримуватися такої послідовності: банківські кредити, випуск конвертаційних облігацій і тільки в останню чергу випуск нових акцій.

Теорія асиметричної інформації (сигнальна теорія С. Майєра) виникла на базі зіставлення теорій Міллера-Модільяні та Г. Дональсона. Її зміст полягає в тому, що фінансові менеджери своїми рішеннями інформують акціонерів і потенційних інвесторів про стан справ і можуть активно впливати на ринкову ціну акцій фірми (рис. 3.4).

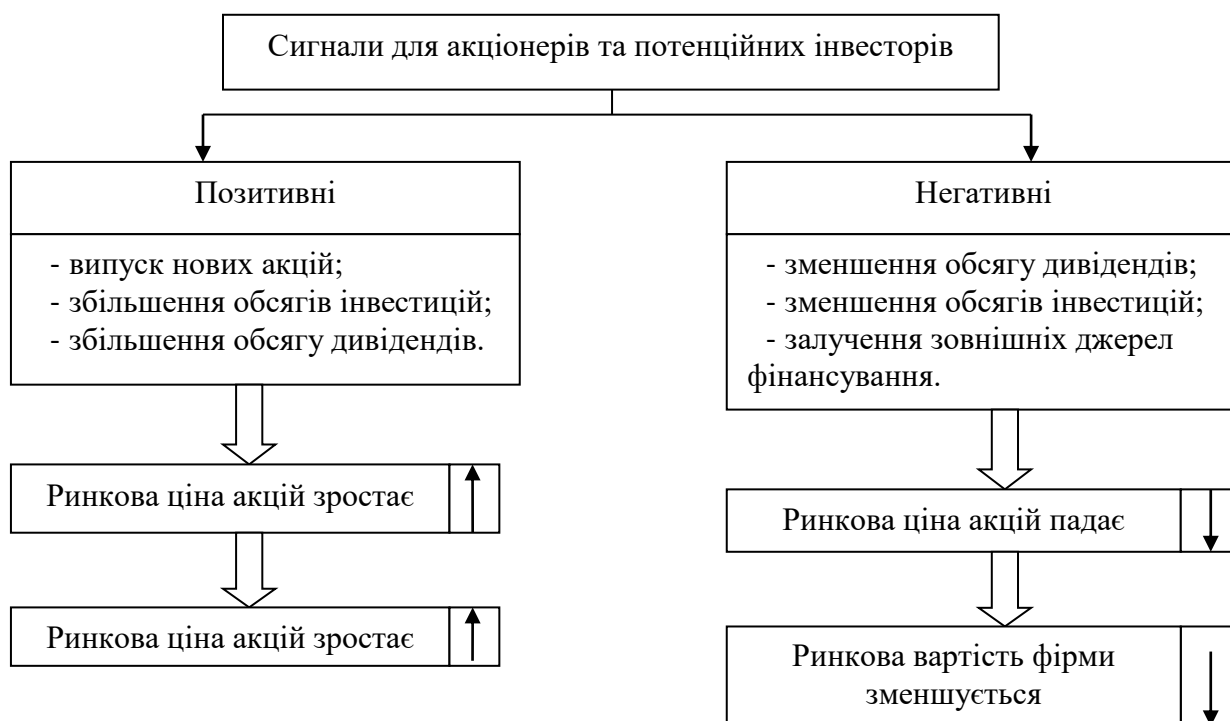

Рис. 3.4. Вплив управлінських рішень на ринкову вартість фірми згідно теорією С. Майєра

Так, якщо фірма випускає нові акції, збільшує обсяг інвестицій, підвищує дивіденди, ціна її акцій на ринку цінних паперів зростатиме. І навпаки, коли фірма зменшує розмір дивідендів, припиняє інвестування грошових коштів у виробничий розвиток, залучає додаткові зовнішні джерела фінансування, ціна її акцій на ринку цінних паперів неодмінно падатиме.

Крім згаданих вище концепцій існують і інші теорії. Але незважаючи на такий високий інтерес учених до проблеми структури капіталу, на практиці встановлено, що не має єдиного оптимального рішення щодо співвідношення власного і позикового капіталу не тільки для однотипних підприємств, а й для одного підприємства на різних стадіях його розвитку та при різній кон'юнктурі товарного і фінансового ринків [27].

Процес планування структури капіталу має два складники: оптимізацію співвідношення частки боргового фінансування і власних коштів та вибір конкретних фінансових інструментів для залучення капіталу. Результати дослідження підтверджують, що ефективне функціонування підприємств ґрунтується на правильно обраній та сформованій структурі капіталу, врахуванні нових підходів до визначення окремих понять і категорій, розроблення і обґрунтування показників, що їх характеризують і відповідають умовам реальної економіки. Умови розвитку трансформаційної економіки України створили об'єктивну потребу розроблення та обґрунтування нових підходів та інструментарію управління структурою капіталу підприємства з метою її оптимізації.

Сучасні умови господарювання чітко відображають економічну самостійність у фінансовій політиці визначення обсягу та структури свого капіталу. Диференційований підхід до вибору джерел фінансування діяльності підприємств дає змогу регулювати рівень їхньої фінансової збалансованості.

Дослідження впливу фінансової структури капіталу підприємства на показники його фінансової стійкості, а також розроблення показників оптимального співвідношення капіталів на базі оптимізації майнової структури підприємства, досить важливий у системі управління капіталом.

Рівень ефективності діяльності підприємства та позиціонування його кон-

курентоспроможності на певному сегменті ринку також визначається, до певної міри, доцільним формуванням і продуктивним використанням його капіталу. Основною метою формування капіталу підприємства виступають потреби у придбанні потрібних ресурсів з позицій забезпечення умов ефективного їх використання. Розглядаючи проблематику структури капіталу, з погляду управління нею, потрібно зазначити, що аналізу підлягає як фактична (сформована) пропорція капіталу, так і структура стосовно додаткових капіталовкладень, які переважно у дослідженнях розглядаються відособлено, як аналіз ефективності (рентабельності) власного капіталу та окремих інвестиційних проектів.

Під час визначення оптимальної структури капіталу виникає дилема «незалежності» і «прибутковості», яка потребує вибору компромісу між ризиком та дохідністю і ґрунтується на постулаті, що:

- зростання частки позикового капіталу підвищує фінансовий ризик;
- вище значення частки позикового капіталу забезпечує зростання доходності на власний капітал, підвищує рентабельність власного капіталу підприємства і величину прибутку.

Управлінці на практиці відштовхуються від того, що структура капіталу підприємства значною мірою впливає на її діяльність. У реальному світі існують податки, інформаційна асиметрія та транзакційні витрати – все це ще раз свідчить на користь такого висновку. У більшості випадків підприємство намагається максимально використати внутрішні джерела фінансування і, лише коли вони вичерпуються, звертаються на фінансовий ринок.

Вибір джерел фінансування (власних чи залучених) потребує врахування багатьох факторів, серед яких виділяють наступні: умови оподаткування прибутку акціонерних товариств та доходів від володіння цінними паперами у фізичних та юридичних осіб; структура активів компанії (рівень їх ліквідності); рівень інформаційної асиметрії; стан фінансових ринків у країні та за її межами; оцінка менеджерами ризику залучення боргового капіталу; корпоративна культура на підприємстві (менеджери можуть приймати рішення про структуру капіталу через призму максимізації власної корисності, а не корисності акціоне-

рів).

Підсистема управління власним капіталом складається з двох взаємозалежних складових: керованої підсистеми, або об'єкта управління, і керуючої підсистеми, або суб'єкта управління.

Як об'єкт управління власним капіталом виступає сукупність умов його функціонування. До цих умов можна віднести: визначення потреби і пошук джерел коштів для формування власного капіталу; оцінка вартості окремих складових власного капіталу та можливості їх використання; механізм формування складових власного капіталу; обґрунтування оптимальної структури власного капіталу; використання елементів власного капіталу для фінансування діяльності.

У зв'язку з тим, що управління капіталом традиційно розглядають як складову частину фінансового менеджменту, і поділяють на дві частини – управління формуванням та управління використанням капіталу, під управлінням формуванням капіталу слід розуміти сукупність процесів підготовки і здійснення керуючих впливів, які спрямовані на досягнення оптимальної структури капіталу та обсягів оптимального співвідношення різних форм капіталу при прийнятному рівні ризиків.

Під управлінням використання капіталу слід розуміти сукупність процесів підготовки і здійснення керуючих впливів, які спрямовані на максимально ефективний розподіл за пріоритетними напрямками складових власного капіталу. Суб'єктом управління власного капіталу виступають окремі посадові особи, або фінансові служби, бухгалтерії підприємства, які, використовуючи сукупність прийомів та способів, забезпечують прийняття необхідних рішень щодо функціонування власного капіталу.

Існують різні рекомендації щодо величини частки позикових коштів у структурі капіталу. Більшість із них зводиться до того, що частка залучених коштів у пасиві не повинна перевищувати 50 %. Проте у світовій практиці існують відхилення від цього правила. Так, японські компанії широко використовують борги для фінансування своєї діяльності.

Значимість проблем управління формуванням та використанням фінансових ресурсів підвищується у зв'язку з постійними змінами в податковому законодавстві України, дестабілізацією фінансового ринку і структурними змінами капіталу, які викликані змінними банківськими відсотками та курсами валют на фоні інфляції, яка не припиняється; зниженням централізованого фінансування, складністю інформаційного забезпечення, що постійно зростає [34].

Крім ускладнюючих макроекономічних умов, проблеми управління фінансовими ресурсами значною мірою обумовлені й існуючими підходами підприємства до їх вирішення. Вони залишаються незмінними ще з часів планово-розподільчої економіки, коли фінансове управління відігравало другорядну роль.

Сьогодні потрібно врахувати й ті обставини, що на багатьох підприємствах не створені умови для ефективного функціонування фінансового механізму, управління відтворювальними процесами і ресурсною базою підприємства. Наприклад, це низький ступінь технічного забезпечення і енергозабезпечення, високий рівень зношеності основних засобів, не конкурентоспроможність продукції, зростання простроченої дебіторської і кредиторської заборгованості, відсутність грошової готівки, зниження частки централізованих джерел фінансування, порушення фінансової рівноваги і як наслідок, неплатоспроможність, висока частка збиткових підприємств, нестійке фінансове становище.

Таким чином, проблему управління формуванням та використанням фінансових ресурсів слід розглядати від первинного суб'єкта господарювання до безпосередньо держави. При визначенні оптимальної структури капіталу слід враховувати, що головною метою діяльності будь-якого підприємства є максимізація прибутку в довгостроковому періоді. Ця мета, як правило, конфліктує з іншими важливими завданнями – мінімізацією фінансових ризиків, тобто ризиків, пов'язаних з фінансуванням підприємства. Таким чином, оптимальною буде така структура капіталу підприємства, за якої досягається оптимальне співвідношення між ризиком структури капіталу та рентабельністю власного капіталу, наслідком чого буде максимізація ринкової вартості підприємства і його

корпоративних прав [44].

Капітал, як джерело фінансування ресурсів діяльності (активів), стає однією з стратегічних цілей корпоративного управління. Адже успішність діяльності сільськогосподарських підприємств значною мірою визначається ефективністю управління їх капіталом. В сучасних умовах господарювання діяльність підприємств аграрної сфери неможлива без залучення позикового капіталу, оскільки власного не вистачає. З одного боку ситуація сприятлива, а з іншого – підприємства, що використовують позиковий капітал, часто мають більш високий потенціал свого розвитку, але поряд з цим збільшується фінансовий ризик і виникає загроза банкрутства. І як наслідок, виникає проблема формування оптимальної структури капіталу, яка б позитивно впливала на результати діяльності підприємств.

Управління капіталом в сільському господарстві має свої особливості, що зумовлені одночасною дією наступних факторів: найбільше значення має реальний капітал; широке використання оренди землі; оренда цілісних майнових комплексів; неврегульованість майнових і земельних відносин в багатьох господарствах; використання майна без належного документального оформлення; високий ступінь зносу основних засобів, що використовуються; недотримання рекомендацій щодо механізму відтворення орендованих основних засобів, а у більшості випадків відсутність їх розширеного відтворення; сезонність; значна тривалість виробничого циклу; підвищена потреба в кредитних ресурсах.

Найбільш характерною особливістю діяльності підприємств аграрної галузі є, притаманна лише їм сезонність в окремих галузях економіки. Саме тому час від часу відбувається нагромадження коштів на рахунках в банку, а в інші періоди спостерігається дефіцит коштів для забезпечення фінансово-господарської діяльності.

3.2. Перспективи покращення фінансування діяльності підприємства на основі оптимізації співвідношення власного та залученого капіталу

За ринкових умов економіка України не перестає набувати першочергового значення у стані та перспективі діяльності підприємств різних форм власності, а також у ефективному формуванні і використанні ними фінансових ресурсів. Ефективність діяльності підприємств визначається цілеспрямованим формуванням його капіталу, пов'язаного з пошуком джерел фінансування та визначення його оптимальної структури. Структура капіталу визначає фінансові, операційні та інвестиційні аспекти діяльності підприємства та в значній мірі впливає на кінцеві результати його діяльності.

Вона впливає на економічну та фінансову рентабельність, рівень фінансового ризику та формує співвідношення ступеня прибутковості та ризику в процесі розвитку підприємства, тобто може служити головним індикатором у разі забезпечення фінансової безпеки підприємства. При цьому необхідно відзначити, що правильність формування структурних показників капіталу підприємства є необхідною, але недостатньою умовою ефективного його функціонування, оскільки підприємства, що мають однакову структуру капіталу, можуть мати зовсім різний фінансово-економічний стан.

Оптимізація структури капіталу є однією з найскладніших процедур в управлінні формуванням капіталу і при створенні підприємства. Вона виражає таке співвідношення використання власного і позикового капіталу, при якому забезпечується найбільш ефективний взаємозв'язок між коефіцієнтом фінансової рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості і тим самим максимізується ринкова вартість (ціна) підприємства.

Пошук області оптимальних значень структури капіталу певного підприємства пов'язаний із двома різними підходами: якісним і кількісним аналізом оптимальної структури капіталу. Якісний аналіз структури капіталу конкретного підприємства припускає виділення зовнішніх і внутрішніх чинників, які обов'язково необхідно врахувати при розробленні та реалізації політики фінан-

сування. Якщо провівши аналіз чинників визначено, що більша та вагоміша частина чинників сприяє залученню позикового капіталу більше норми, тобто значення коефіцієнта автономії становить менше 0,5, то це означає, що таке співвідношення буде найоптимальнішим для даного суб'єкта господарювання у визначений час. І навпаки, для підприємств, в яких сукупна дія зазначених чинників є негативною, нормативне значення коефіцієнту автономії повинно бути більше 0,5.

Структура капіталу являє собою співвідношення власних і позикових фінансових засобів, використовуваних підприємством у процесі своєї господарської діяльності. При визначенні оптимальної структури капіталу підприємства слід враховувати, що головною метою діяльності підприємства є максимізація прибутку в довгостроковому періоді. Ця мета, як правило, конфліктує з іншим важливим завданням – мінімізацією фінансових ризиків, тобто ризиків, пов'язаних з фінансуванням суб'єкта господарювання.

Структура капіталу товариства визначає багато аспектів не тільки фінансової, але й операційної та інвестиційної його діяльності, впливає на кінцеві результати цієї діяльності. Вона впливає на коефіцієнт рентабельності активів і власного капіталу (тобто на рівень економічної і фінансової рентабельності підприємства), визначає системи коефіцієнтів фінансової стійкості і платоспроможності (тобто рівень основних фінансових ризиків) і в кінцевому рахунку формує співвідношення ступеня прибутковості і ризику в процесі розвитку господарства.

Ефект від залучення позикового капіталу виникає тоді, коли рентабельність капіталу товариства вища кредитного процента господарства.

За рахунок цього зменшення в структурі капіталу питомої ваги власного капіталу та зростання питомої ваги позикового капіталу дозволяє збільшити рентабельність власного капіталу.

Основними методичними підходами до вирішення завдання оптимізації структури капіталу є:

- 1) метод оптимізації структури капіталу за критерієм максимізації рівня

фінансової рентабельності. Цей метод ґрунтується на багатоваріантних розрахунках рівня фінансової рентабельності при різній структурі капіталу. Остання виражається через такий показник, як ефект фінансового важеля. При застосуванні даного методичного підходу необхідно пам'ятати, що фінансовий леве́ридж – це використання підприємством позикового капіталу, яке впливає на зміну дохідності власного капіталу і дає йому можливість одержати додатковий прибуток на власний капітал.

Необхідно зазначити, що ефект фінансового леве́риджу може бути величиною як додатною, так і від'ємною. Крім того, цей ефект виникає завдяки використанню не лише платного кредиту, але і безоплатних позикових ресурсів (кредиторської заборгованості). І чим вищою є частка останніх у загальній сумі позикових коштів, тим вищим є значення ефекту фінансового леве́риджу.

Позитивний ефект фінансового леве́риджу виникає у тих випадках, коли позиковий капітал, який отримано під фіксований відсоток, використовується підприємством у процесі діяльності таким чином, що приносить більш високий прибуток, ніж фінансові витрати, тобто дохідність сукупного капіталу вища за середньозважену ціну позикових ресурсів;

2) метод оптимізації структури капіталу за критерієм мінімізації вартості.

Метод ґрунтується на попередній оцінці власного та запозиченого капіталів за різних умов їх формування, обслуговування та здійснення багатоваріантних розрахунків середньозваженої вартості капіталу і, таким чином, пошуку найбільш реальної ринкової вартості підприємства;

3) метод оптимізації структури капіталу за критерієм фінансових ризиків. Передбачає диференційований вибір джерел фінансування різних складових частин активів підприємства: необоротних активів, оборотних активів (із розбивкою їх на постійну та змінну частини).

Слід зазначити, що недоліками наведених вище методів є те, що вони враховують обмежену кількість чинників і протилежні за своєю спрямованістю. Так, позитивна дія ефекту фінансового леве́риджу має наслідком зростання прибутку, який додатково утворюється на власний капітал, проте одночасно

призводить до погіршення фінансового стану, а саме порушення умов платоспроможності.

До підвищення фінансових ризиків призводить також і мінімізація середньозваженої вартості капіталу, що, як і попередній метод, передбачає зростання питомої ваги позикових коштів, вартість яких завжди нижча вартості власного капіталу. На противагу цим двом методам мінімізація рівня фінансових ризиків має на меті підвищення фінансової стійкості підприємства і незалежності від зовнішніх джерел фінансування, але не створює передумов для подальшого розвитку

Одним з головних завдань фінансового менеджменту є максимізація рівня рентабельності власного капіталу при заданому рівні фінансового ризику. Це завдання може реалізуватися різними методами. Одним з основних механізмів реалізації є фінансовий ліверіджу.

Підвищення рентабельності власних коштів називають ефектом фінансового левериджу, тобто фінансовий леверидж характеризує ефективність використання позикових коштів, залучених підприємством. Ефект фінансового левериджу відображає рівень рентабельності власного капіталу за різних варіантів структури капіталу

Рівень фінансового ліверіджу, що склався на підприємстві, характеризує потенційні можливості впливу на чистий прибуток шляхом зміни обсягу і структури довгострокових пасивів.

Фактор фінансового ліверіджу виникає з появою позикових коштів і дозволяє одержати товариству додатковий прибуток на власний капітал.

Ефект фінансового ліверіджу, що виникає, відображає рівень додатково генерованого прибутку на власний капітал при використанні позикових коштів. Цей показник певною мірою дозволяє знайти найближче значення оптимальної структури капіталу, тобто виявити граничну межу використання позичкового капіталу для досліджуваного підприємства. Фінансовий ліверідж виступає механізмом оптимізації структури капіталу.

Процес оптимізації структури капіталу «Підприємство» здійснюється по

наступних етапах:

1. Аналіз капіталу підприємства. Основною метою цього аналізу є виявлення тенденцій динаміки об'єму і складу капіталу в перед плановому періоді і їх впливи на фінансову стійкість і ефективність використання капіталу.

2. Оцінка основних факторів, що визначають формування структури капіталу. Практика показує, що не існує єдиних рецептів ефективного співвідношення власного і позикового капіталу не тільки для однотипних господарств, але навіть і для одного господарства на різних стадіях його розвитку і при різній кон'юнктурі товарного і фінансових ринків.

Разом з тим, існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, облік яких дозволяє цілеспрямовано формувати структуру капіталу. Основними з цих факторів є: галузеві особливості операційної діяльності товариства, стадія життєвого циклу товариства; кон'юнктура фінансового ринку; рівень рентабельності операційної діяльності; коефіцієнт операційного ліверіджу; відношення кредиторів до товариства; рівень оподаткування прибутку; фінансовий менталітет власників і менеджерів товариства; рівень концентрації власного капіталу.

З урахуванням цих чинників управління структурою капіталу в товаристві зводиться до двох основних напрямів: 1) встановлення оптимальних для даного товариства пропорцій використання власного і позикового капіталу; 2) забезпечення залучення у господарство необхідних видів і об'ємів капіталу для досягнення розрахункових показників його структури.

3. Оптимізація структури капіталу. Невід'ємним елементом системного управління капіталом підприємства загалом і його складовим зокрема є оптимізація структури капіталу за певними обраним критерієм.

4. Оптимізація структури капіталу по критерію мінімізації його вартості. Процес цієї оптимізації заснований на попередній оцінці власного і позикового капіталу за різних умов його залучення і здійсненні розрахунку середньозваженої вартості капіталу.

5. Оптимізація структури капіталу по критерію мінімізації рівня фінансових ризиків. Цей метод оптимізації структури капіталу пов'язаний з процесом

диференційованого вибору джерел фінансування різних складових частин активів підприємства.

6. Формування показника цільової структури капіталу товариства. Граничні межі максимально рентабельної і мінімально ризикованої структури капіталу дозволяють визначити поле вибору конкретних його значень на плановий період. В процесі цього вибору враховуються раніше розглянуті чинники, що характеризують індивідуальні особливості діяльності даного товариства. Остаточне рішення, яке приймається по цьому питанню, дозволяє сформулювати на плановий період показник „цільової структури капіталу”.

Отже, мета управління капіталом товариства полягає у забезпеченні виваженої структури капіталу, яка б відповідала цільовим настановам господарства і забезпечувала мінімальний фінансовий ризик за достатньо високої ринкової вартості.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження здійсненого у кваліфікаційній роботі дали підстави зробити висновки теоретичного, методичного і практичного характеру, які зводяться до наступного:

1. Власний капітал підприємства за сучасних умов господарювання набуває надзвичайної ваги, оскільки він є одним із найважливіших і найістотніших показників для підприємства, бо втілює забезпеченість коштами для функціонування підприємства, платоспроможність та кредитоспроможність підприємства.

2. Ефективність господарської діяльності підприємства визначається процесами формування його капіталу. При цьому повинні враховуватися потреби підприємства у придбанні необхідних активів і оптимізація його структури з позиції ефективного використання власних та запозичених фінансових ресурсів. Потенціал управління власним капіталом підприємства є головним компонентом загального потенціалу підприємства, тому що він визначає реалізацію стратегічних цілей підприємства і всіх інших його потенціалів.

3. Аналіз майнового стану вказує на наявність стабільних тенденцій зменшення обсягів майна «Підприємство» за досліджуваний період. Так, за 2022 – 2023 рр. загальна вартість майна підприємства знизилась на 77164 тис. грн, або на 4,9 %. На такі негативні зміни вплинуло одночасне зменшення обсягів як оборотних активів – на 45314 тис. грн (3,7 %), так і оборотних активів – на 31850 тис. грн (9,3 %). За наступні два роки обсяг майна «Підприємство» продовжував зменшуватись, однак обсяг і темп самого зниження обсягів майна суттєво уповільнився – до 40442 тис. грн, або 2,7 %. При цьому, переважаючий вплив на таку негативну зміну мали фактично виключно оборотні активи.

4. Аналіз фінансових результатів свідчить про позитивний момент в діяльності «Підприємство», що полягає в покращенні його фінансових результатів за період 2022 – 2023 рр. Так, величина чистого прибутку на підприємстві за цей період збільшилась майже 134289 тис. грн, перетворившись із збиткового в

прибуткове з рівнем чистого прибутку 27016 тис. грн. За наступний 2024 р. підприємству зважаючи на військовий стан і складні економічні умови господарювання ситуація змінилась в негативну сторону. Так, підприємство знову стало збитковим з рівнем чистого збитку на 61062 тис. грн.

5. Оцінка джерел формування капіталу підтверджує факт зменшення загальної величини капіталу «Підприємство» за період 2022 – 2023 рр. на 77164 тис. грн, або на 4,9 %. Дане зменшення обумовило виключно зниження обсягу зобов'язань на 104180 тис. грн або на 7,3 %, в той час як власний капітал за аналогічний період збільшився на 27016 тис. грн, або на 19,6 %. За період наступних 2023 – 2024 рр. капітал «Підприємство» продовжив зменшуватись, і вже менш стрімко, – зменшення становило 40442 тис. грн, або на 2,7 %. Таке зниження розмірів пасивів підприємства, відбулося (причому, на відміну від попереднього періоду, як в абсолютному, так і у відносному розмірах) за рахунок зменшення обсягів власного капіталу, тоді коли обсягів зобов'язань збільшились на 20621 тис. грн або 1,5 %.

6. На досліджуваному підприємстві власний капітал представлений рядом видів, зокрема: зареєстрований, капітал в дооцінках, додатковий, резервний та нерозподілений прибуток (непокритий збиток). В той же час, зроблені розрахунки засвідчують факт домінування в складі власного капіталу саме зареєстрованого капіталу та капіталу у дооцінках.

7. Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов життєдіяльності, розвитку й забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства. Виконані розрахунки свідчать про те, що рівень фінансової стійкості «Підприємство» за період 2022 – 2024 рр. загалом знижувався і залишається значно нижчим встановленого нормативу. Так, коефіцієнт автономії, що характеризує можливості підприємства фінансувати свою діяльність за рахунок власних джерел, зменшився за останні три роки сукупно на 1,7 пункти і на кінець 2024 року становить лише 0,071. В той же час в протилежному напрямі за останні три роки змінювалось значення коефіцієнта концентрації залученого

капіталу, і його значення на кінець 2024 р. – 0,929 свідчить про фактичну повну залежність діяльності підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

8. Розрахункові дані вказують на незмінність типу фінансової стійкості «Підприємство», який в 2022 – 2024 рр. залишався кризовим. Така ситуація склалася зважаючи на недостатність власних оборотних коштів, а також короткострокових та довгострокових позик для забезпечення покриття, наявних обсягів запасів підприємства.

9. Оцінка показників оцінки ефективності використання капіталу свідчить, що за період 2022 – 2024 рр. серед показників прибутковості (рентабельності) капіталу «Підприємство» наявні нестабільні тенденції. Зокрема, загальна та чиста рентабельність власного капіталу, значення яких відрізняється, оскільки підприємство сплачувало в досліджуваному періоді податку на прибуток, за період 2022 – 2023 рр. збільшилась з -8,7 % та -7,2 % до 2,4 % та 1,8 % відповідно, а у наступному 2024 р., навпаки, зменшилась знову до негативного значення. Загальна оцінка показників окупності власного капіталу «Підприємство» за досліджуваний період свідчить одночасно про позитивну динаміку коефіцієнта окупності власного капіталу, який збільшився з 7,988 у 2022 р. до 10,679 у 2024 р., що прямо вплинуло на скорочення терміну його окупності.

10. Враховуючи результати проведених досліджень з метою удосконалення структури власного капіталу, а також оптимізації джерел формування та напрямків його використання на конкретному підприємстві, на нашу думку необхідно: 1) покращити фінансовий стан підприємства за рахунок здійснення всіх заходів по підвищенню прибутковості діяльності з метою збільшення власного капіталу через формування з сум нерозподіленого прибутку резервного капіталу, який забезпечить страхування ризиків збитковості; 2) розширити можливості залучення позичкового капіталу в період особливо напружених робіт з метою підвищення рентабельності власного капіталу підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко С. Г. Вплив реінвестування прибутку на фінансову стійкість підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 40. С. 121–125.
2. Безкровний О. В., Кулинич В. В., Вовченко В. Д., Горда С. Я. Теоретичні аспекти формування та використання власного капіталу суб'єктів бізнесу. *Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції [„Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін”]*. Полтава. 2024. С. 840-843.
3. Безкровний О. В., Кулинич В. В., Сандін А. В. Управління вартістю та структурою капіталу підприємства. *Proceedings of XII International Scientific and Practical Conference [„Perspectives of contemporary science: theory and practice”]*. Lviv, Ukraine, 2025. С. 1152-1158.
4. Білозерова Н. М. Фінансовий менеджмент: стратегічний аспект: навч. посіб. Дніпро : ДНУ, 2022. 285 с.
5. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: підручник. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ : Ніка-Центр, 2022. 736 с.
6. Бланк І. О., Пилипенко Г. Г., Довгань О. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 768 с.
7. Бондаренко О. І. Проблеми та перспективи залучення додаткового акціонерного капіталу. *Фінанси України*. 2020. № 10. С. 85–94.
8. Власний капітал як чинник забезпечення економічної безпеки підприємства: автореф. дис. ... докт. екон. наук : 21.04.02 / Кириченко О. В. Університет державної фіскальної служби. Ірпінь, 2021. 38 с.
9. Вовк М. П. Власний капітал як інструмент управління фінансовим левериджем. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2023. Вип. 55. С. 220–225.

10. Вплив дивідендної політики на формування власного капіталу: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Ткаченко Р. В. Харківський національний

економічний університет. Харків, 2020. 22 с.

11. Горобець О. В. Самофінансування як пріоритетний напрям розвитку підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 14. С. 12–16.

12. Гусаков В. М. Управління власним капіталом в умовах військового стану. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. Т. 3, № 46. С. 367–375.

13. Гутніков Л. І. Корпоративний фінансовий менеджмент: підручник. Одеса : ОНЕУ, 2020. 450 с.

14. Дороніна М. С., Коваленко Г. О. Фінансовий аналіз: підручник. 5-те вид. Київ : Лібра, 2024. 615 с.

15. Єранкін О. О., Орлова О. П. Фінансова стратегія підприємства: навч. посіб. Київ : Алерта, 2020. 320 с.

16. Захарченко О. С. Вплив дивідендної політики на формування інвестиційних ресурсів. *Економіка: час і простір*. 2024. № 2. С. 115–120.

17. Зіневич О. М. Оцінка бізнесу та нерухомості : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 295 с.

18. Іванова В. М. Фінансування діяльності підприємства за рахунок нерозподіленого прибутку: теоретико-практичний аспект. *Економічний простір*. 2024. № 187. С. 138–144.

19. Івченко В. В. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Одеса : Гельветика, 2020. 250 с.

20. Козак І. А. Формування та ефективне використання резервного капіталу. *Фінансовий простір*. 2023. № 2 (10). С. 78–84.

21. Козак І. В. Державна підтримка самофінансування малого бізнесу. *Бізнес-інформ*. 2022. № 11. С. 210–216.

22. Колесник І. М., Загорулько П. С. Фінансування розвитку малого та середнього бізнесу: монографія. Одеса : ОНЕУ, 2020. 190 с.

23. Кравчук В. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2023. 320 с.
24. Краснокутська О. П., Черненко І. В. Інвестиційний менеджмент: підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 450 с.
25. Кузьмін В. П., Сіренко І. О. Управління власним капіталом аграрних підприємств: монографія Херсон : ХДАЕУ, 2021. 270 с.
26. Кучер А. О. Особливості фінансування діяльності стартапів власним капіталом. *Економіка та управління підприємствами*. 2024. № 1 (5). С. 55–60.
27. Лазуренко С. Д. Власний капітал у забезпеченні економічної безпеки підприємства: монографія. Полтава : ПНТУ, 2020. 300 с.
28. Леонов О. С. Управління фінансовою діяльністю підприємства: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2024. 350 с.
29. Литвиненко Р. В. Аналіз структури власного капіталу підприємств галузі ІТ. *Актуальні проблеми економіки*. 2021. № 7 (241). С. 130–136.
30. Лігоненко Л. В. Нерозподілений прибуток у системі корпоративного фінансування: монографія. Київ : КНЕУ, 2022. 315 с.
31. Мацедонська О. А., Мацедонський В. М. Управління власним капіталом підприємства: навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2020. 278 с.
32. Мельник Л. Р. Обліково-аналітичне забезпечення управління власним капіталом. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2021. № 12. С. 18–25.
33. Мельник Т. П. Роль амортизаційних відрахувань у формуванні внутрішніх джерел фінансування. *Проблеми економіки*. 2020. № 3. С. 189–195.
34. Міщенко Л. С. Моделі оцінки вартості власного капіталу в сучасних умовах. *Вісник економічної науки України*. 2021. № 1 (40). С. 101–106.
35. Орлова О. П. Фінансовий менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 412 с.
36. Охріменко О. О., Білозерова Н. М. Формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємств в умовах трансформаційних змін: монографія Дніпро : ДДУВС, 2020. 248 с.

37. Пасічник В. О. Методичні підходи до оцінки достатності власного капіталу. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5-6 (99). С. 140–146.

38. Рубан І. А., Заболотня Л. В. Особливості формування та використання власного капіталу акціонерних товариств. *Економіка та суспільство*. 2020. Вип.

21. С. 271–277. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/21/21_2020.pdf.

39. Рудич А. І., Капаєва Л. М., Безкровний О. В., Дяченко О. О., Сандін А. В. Статистичний аналіз фінансових ризиків: методи та підходи. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 8. URL : <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/272>.

40. Сидоренко Л. В. Капіталізація нерозподіленого прибутку як джерело розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2022. № 8. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/>.

41. Симоненко Л. Г. Джерела фінансування інноваційного розвитку: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2023. 388 с.

42. Ситник О. В. Джерельна база власного капіталу в системі фінансування підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. Вип. 47, ч. 2. С. 138–142.

43. Сумець В. М., Шпак Н. А. Корпоративні фінанси: підручник / 3-тє вид. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 410 с.

44. Сумець В. М., Шпак Н. А. Фінансовий менеджмент: підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 580 с.

45. Ткачук М. М. Емісія акцій як джерело збільшення власного капіталу. *Наука та інновації*. 2020. Т. 16, № 5. С. 78–86.

46. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз бізнесу : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 420 с.

47. Федоренко В. В., Мороз О. В. Фінансова стратегія підприємства: монографія. Одеса : Астропринт, 2020. 360 с.

48. Управління власним оборотним капіталом підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Смірнов А. О. Національний університет біоресурсів і природокористування. Київ, 2024. 23 с.

49. Фінансовий менеджмент: підручник / [А. В. Череп та ін.] ; за заг. ред. А. В. Череп. 6-те вид. Київ : Знання, 2022. 543 с.

50. Формування та використання власного капіталу в системі фінансової стійкості підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Петренко С. І. Дніпровський національний університет. Дніпро, 2020. 21 с.

51. Череп А. В. Власний капітал як основа фінансової стійкості підприємства: монографія. Київ : Ліра-К, 2023. 350 с.

52. Шинкаренко Г. І. Дивідендна політика та її вплив на інвестиційну привабливість: монографія Тернопіль : Економічна думка, 2023. 225 с.

ДОДАТКИ

ДОКУМЕНТ КОДИФІКОВАНО

Підприємство _____

Дата (рік, місяць, день)
за ЄДРПОУ

2023	01	01

Територія _____

за КАТОТТГ

Організаційно-правова форма господарювання _____

за КОПФГ

Вид економічної діяльності _____

за КВЕД

Середня кількість працівників _____

Адреса, телефон _____

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД _____

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 451	10 380
первісна вартість	1001	6 547	14 856
накопичена амортизація	1002	5 096	4 476
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	1 224 357	1 180 138
первісна вартість	1011	2 142 937	2 176 458
знос	1012	918 580	996 320
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 435	2 435
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	15 516	38 465
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 243 759	1 231 418
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	63 954	88 284
виробничі запаси	1101	63 743	87 905
незавершене виробництво	1102	11	140
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	200	238
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	50 676	113 493
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	10 993	25 874
з бюджетом	1135	3 042	67 899
у тому числі з податку на прибуток	1136	21	21
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17 952	13 337
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 577	6 499
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	2 577	6 499
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 693	26 685
Усього за розділом II	1195	160 887	342 071
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 404 646	1 573 489

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	118 737	118 737
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	115 706	115 628
Додатковий капітал	1410	47	47
емісійний дохід	1411	6	6
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	996	996
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9 827	(97 370)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	245 313	138 038
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	575 745	637 877
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	575 745	637 877
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	43 253	153 142
товари, роботи, послуги	1615	136 793	234 589
розрахунками з бюджетом	1620	294	2 277
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	889	2 027
розрахунками з оплати праці	1630	-	5 119
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	12 558	23
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	18 170	19 063
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	371 631	381 334
Усього за розділом III	1695	583 588	797 574
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Учиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	-	-
Баланс	1900	1 404 646	1 573 489

Керівник

Головний бухгалтер

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОКУМЕНТОВИЙ

Дата (рік, місяць, день) 2023 10 01

за СДРІОУ

за КАТОРТГ 1

за КОПФГ

за КВЕД

Підприємство _____

Територія _____

Організаційно-правова форма господарювання _____

Вид економічної діяльності _____

Середня кількість працівників _____

Адреса, телефон _____

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД _____

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10 380	10 183
первісна вартість	1001	14 856	16 204
накопичена амортизація	1002	4 476	6 021
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	1 180 138	1 144 762
первісна вартість	1011	2 176 458	2 228 357
знос	1012	996 320	1 083 595
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 435	2 435
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	38 465	28 724
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 231 418	1 186 104
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	88 284	64 609
виробничі запаси	1101	87 905	64 384
незавершене виробництво	1102	140	58
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	238	167
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	113 493	84 538
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	25 874	103 562
з бюджетом	1135	67 899	2 908
у тому числі з податку на прибуток	1136	21	21
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 337	35 243
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 499	205
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	6 499	205
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	26 685	19 156
Усього за розділом II	1195	342 071	310 221
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 573 489	1 496 325

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	118 737	118 737
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	115 628	115 628
Додатковий капітал	1410	47	47
емісійний дохід	1411	6	6
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	996	996
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(97 370)	(70 354)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	138 038	165 054
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	637 877	535 068
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	637 877	535 068
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векеелі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1610	153 142	127 981
розрахунками з бюджетом	1615	234 589	90 651
у тому числі з податку на прибуток	1620	2 277	2 057
розрахунками зі страхування	1621	-	-
розрахунками з оплати праці	1625	2 027	1 208
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1630	5 119	4 339
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	23	3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	19 063	20 594
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	381 334	549 370
Усього за розділом III	1695	797 574	796 203
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Усього за розділом IV			
Усього за розділом V			
Усього за розділом V			
Усього за розділом V			
Усього за розділом V			
Усього за розділом V	1800	-	-
Баланс	1900	1 573 489	1 496 325

Керівник

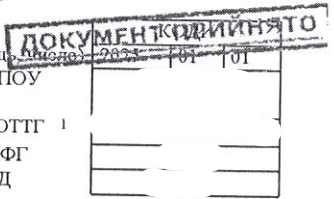
Головний бухгалтер

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство _____

Дата (рік, місяць, число) _____
за ЄДРПОУ _____

Територія _____

за КАТОТТГ 1 _____

Організаційно-правова форма господарювання _____

за КОПФГ _____

Вид економічної діяльності _____

за КВЕД _____

Середня кількість працівників 2 _____

Адреса, телефон _____

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____

за міжнародними стандартами фінансової звітності _____

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2024** р.

Форма №1 Код за ДКУД _____

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10 183	10 817
первісна вартість	1001	16 204	20 364
накопичена амортизація	1002	6 021	9 547
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	1 144 762	1 130 861
первісна вартість	1011	2 228 357	2 303 871
знос	1012	1 083 595	1 173 010
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 435	2 435
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	28 724	41 783
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 186 104	1 185 896
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	64 609	82 226
виробничі запаси	1101	64 384	81 892
незавершене виробництво	1102	58	59
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	167	275
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	84 538	80 986
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	103 562	30 637
з бюджетом	1135	2 908	125
у тому числі з податку на прибуток	1136	21	21
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	796
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	35 243	39 615
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	205	2 839
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	205	2 839
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			

резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	19 156	32 763
Усього за розділом II	1195	310 221	269 987
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 496 325	1 455 883

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	118 737	118 737
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	115 628	115 462
Додатковий капітал	1410	47	47
емісійний дохід	1411	6	6
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	996	996
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(70 354)	(131 251)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	165 054	103 991
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	535 068	451 392
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	535 068	451 392
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	127 981	141 971
товари, роботи, послуги	1615	90 651	135 692
розрахунками з бюджетом	1620	2 057	16 598
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 208	2 047
розрахунками з оплати праці	1630	4 339	5 456
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3	36 004
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	20 594	29 466
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	549 370	533 266
Усього за розділом III	1695	796 203	900 500
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Усього за розділом IV	1800	-	-
Баланс	1900	1 496 325	1 455 883

Керівник

Головний бухгалтер

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУКОДИ
2023 | 01 | 01

ДФКУМЕНТ

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 531 166	835 100
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 471 481)	(776 309)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	59 685	58 791
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	178 669	33 094
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(28 954)	(27 845)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(94 473)	(20 233)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	114 927	43 807
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	642	62 361
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(37 860)	(9 093)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(207 931)	(24 381)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	72 694
збиток	2295	(130 222)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	22 949	(13 819)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	58 875
збиток	2355	(107 273)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

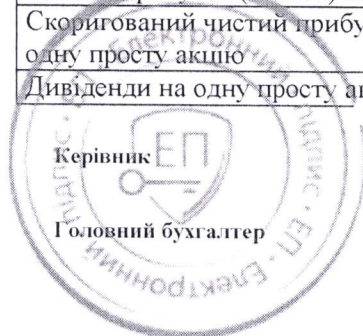
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(107 273)	58 875

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	703 534	434 775
Витрати на оплату праці	2505	132 806	116 221
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 602	22 705
Амортизація	2515	79 736	48 522
Інші операційні витрати	2520	50 809	52 355
Разом	2550	993 487	674 578

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Підприємств

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 279 523	1 531 166
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 095 087)	(1 471 481)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	184 436	59 685
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	35 425	178 669
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(46 155)	(28 954)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(50 365)	(94 473)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	123 341	114 927
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	4 595	642
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(61 661)	(37 860)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(29 518)	(207 931)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	36 757	-
збиток	2295	(-)	(130 222)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(9 741)	22 949
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	27 016	-
збиток	2355	(-)	(107 273)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	27 016	(107 273)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	786 090	703 534
Витрати на оплату праці	2505	187 219	132 806
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 968	26 602
Амортизація	2515	91 138	79 736
Інші операційні витрати	2520	66 116	50 809
Разом	2550	1 165 531	993 487

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Підприємство

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2025	01	01

Документ № 3

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2024 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 436 519	1 279 523
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 278 793)	(1 095 087)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	157 726	184 436
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	39 579	35 425
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(63 639)	(46 155)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(89 596)	(50 365)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	44 070	123 341
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	864	-
Інші доходи	2240	4 464	4 595
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(54 423)	(61 661)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(69 096)	(29 518)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	36 757
збиток	2295	(74 121)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	13 059	(9 741)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	27 016
збиток	2355	(61 062)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(61 062)	27 016

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	898 894	786 090
Витрати на оплату праці	2505	223 035	187 219
Відрахування на соціальні заходи	2510	40 723	34 968
Амортизація	2515	95 408	91 138
Інші операційні витрати	2520	143 025	66 116
Разом	2550	1 401 085	1 165 531

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

Дата (рік, місяць, число) 2023 01 01

за ДРУМ

КОДИ

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2022 р.

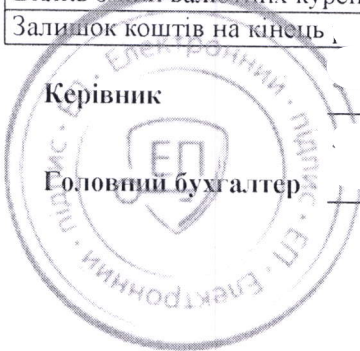
Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 820 939	1 019 575
Повернення податків і зборів	3005	167	300
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	2 035	1 712
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	23	12 482
Надходження від повернення авансів	3020	351	50 539
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	84	173
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	558	23
Надходження від операційної оренди	3040	2 844	2 436
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	95	15 083
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 535 022)	(680 933)
Праці	3105	(99 609)	(97 584)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(26 987)	(26 082)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(32 006)	(35 139)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(5 287)	(8 283)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(26 719)	(26 660)
Витрачання на оплату авансів	3135	(5 287)	(3 850)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(744)	(1 392)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(2 900)	(2 146)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(3 668)	(4 432)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	120 873	250 765
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	469	51
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	1 138	18 898
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(54 128)	(256 113)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(12)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-52 521	-237 176
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	363 222	505 099
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	399 399	517 544
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(32 863)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-69 040	-12 445
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-688	1 144
Залишок коштів на початок року	3405	2 577	1 490
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	4 610	(57)
Залишок коштів на кінець	3415	6 499	2 577

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

Дата (рік, місяць, число) 2024 01 01
за ДБОРУМ

КОДИ

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2023 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 619 610	1 820 939
Повернення податків і зборів	3005	3 315	167
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	1 086	2 035
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	3	23
Надходження від повернення авансів	3020	7 799	351
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	120	84
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	285	558
Надходження від операційної оренди	3040	3 087	2 844
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	64	95
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 131 319)	(1 535 022)
Праці	3105	(157 054)	(99 609)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(41 123)	(26 987)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(44 519)	(32 006)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(5 287)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(26 719)
Витрачання на оплату авансів	3135	(103 562)	(5 287)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(25 964)	(744)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(3 284)	(2 900)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(4 825)	(3 668)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	123 719	120 873
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	378	469
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	553	1 138
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(68 911)	(54 128)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-67 980	-52 521
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	524 555	363 222
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	84	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	534 339	399 399
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(51 062)	(32 863)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(84)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-60 846	-69 040
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-5 107	-688
Залишок коштів на початок року	3405	6 499	2 577
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(1 187)	4 610
Залишок коштів на кінець	3415	205	6 499

Керівник

Головний бухгалтер

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2024 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 765 639	1 619 610
Повернення податків і зборів	3005	800	3 315
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	1 898	1 086
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	8 808	3
Надходження від повернення авансів	3020	2 623	7 799
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	119	120
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	61	285
Надходження від операційної оренди	3040	5 230	3 087
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	47	64
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 085 455)	(1 131 319)
Праці	3105	(186 868)	(157 054)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(46 642)	(41 123)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(136 123)	(44 519)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(-)
Витрачання на оплату авансів	3135	(27 692)	(103 562)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(115)	(25 964)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(3 408)	(3 284)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(5 265)	(4 825)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	293 657	123 719
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	272	378
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	234	553
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(97 409)	(68 911)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-96 903	-67 980
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	520 428	524 555
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	68	84
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	658 853	534 339
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(55 548)	(51 062)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(20)	(84)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-193 925	-60 846
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2 829	-5 107
Залишок коштів на початок року	3405	205	6 499
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(195)	(1 187)
Залишок коштів на кінець	3415	2 839	205

Керівник

Головний бухгалтер

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(78)	-	-	-	-	-	(78)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(78)	-	-	(107 197)	-	-	(107 275)
Залишок на кінець року	4300	118 737	115 628	47	996	(97 370)	-	-	138 038

Керівник

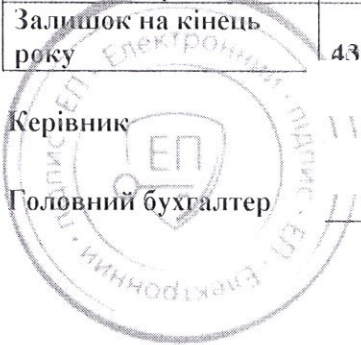
Головний бухгалтер

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	-	-	-	-	27 016	-	-	27 016
Залишок на кінець року	430	118 737	115 628	47	996	(70 354)	-	-	165 054

Керівник

Головний бухгалтер

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(166)	-	-	165	-	-	(1)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	-	(166)	-	-	(60 897)	-	-	(61 063)
Залишок на кінець року	4300	118 737	115 462	47	996	(131 251)	-	-	103 991

Керівник

Головний бухгалтер

Таблиця 2.1

Склад, структура та динаміка майна «Підприємства» 2022 – 2024 рр. (станом на кінець року)

Види активів	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Зміни (+,-) 2023 р. по відношенню до 2022 р.			Зміни (+,-) 2024 р. по відношенню до 2023 р.		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2022 р.	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2023 р.
Майно – всього	1573489	100,0	1496325	100,0	1455883	100,0	-77164	0,0	-4,9	-40442	0,0	-2,7
Необоротні активи	1231418	78,3	1186104	79,3	1185896	81,5	-45314	1,0	-3,7	-208	2,2	0,0
Основні засоби	1180138	75,0	1144762	76,5	1130861	77,7	-35376	1,5	-3,0	-13901	1,2	-1,2
Оборотні активи	342071	21,7	310221	20,7	269987	18,5	-31850	-1,0	-9,3	-40234	-2,2	-13,0
Оборотні виробничі фонди	88283	5,6	64609	4,3	82226	5,6	-23674	-1,3	-26,8	17617	1,3	27,3
Запаси	87905	5,6	64384	4,3	81892	5,6	-23521	-1,3	-26,8	17508	1,3	27,2
Фонди обігу	253787	16,1	245612	16,4	186965	12,8	-8175	0,3	-3,2	-58647	-3,6	-23,9
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	113493	7,2	84538	5,6	80986	5,6	-28955	-1,6	-25,5	-3552	-0,1	-4,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками	107110	6,8	141713	9,5	70377	4,8	34603	2,7	32,3	-71336	-4,6	-50,3
Грошові кошти і поточні фінансові інвестиції	6499	0,4	205	0,0	2839	0,2	-6294	-0,4	-96,8	2634	0,2	1284,9
Інші оборотні активи	26685	1,7	19156	1,3	32763	2,3	-7529	-0,4	-28,2	13607	1,0	71,0
Витрати майбутніх періодів	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-
Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-

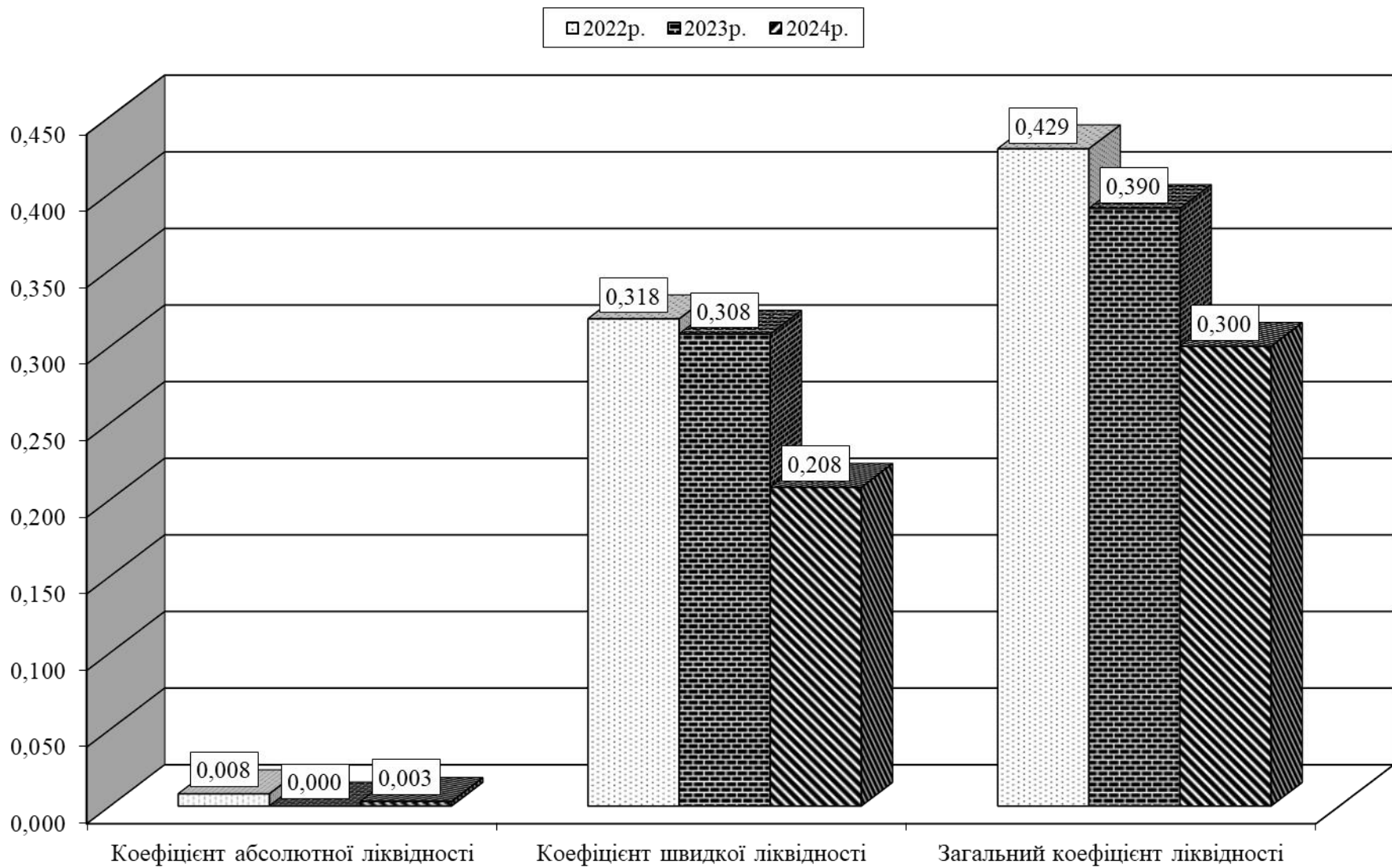

Рис. 2.2. Динаміка показників оцінки платоспроможності «Підприємства» 2022 – 2024 рр.

Таблиця 2.4

Показники оцінки фінансових результатів діяльності «Підприємства», 2022 – 2024 рр.

Показники	2022 р		2023 р		2024 р		Відхилення (+,-) 2023 р. до 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р. до 2023 р.
	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %	сума, тис. грн	питома вага, %		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1531166	X	1279523	X	1436519	X	-251643	156996
Операційні витрати у тому числі:	1584908	100,0	1191607	100,0	1432028	100,0	-393301	240421
а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1471481	92,8	1095087	91,9	1278793	89,3	-376394	183706
б) адміністративні витрати	28954	1,8	46155	3,9	63639	4,4	17201	17484
в) витрати на збут	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
г) інші операційні витрати	84473	5,3	50365	4,2	89596	6,3	-34108	39231
Валовий прибуток ("-" збиток)	59685	X	184436	X	157726	X	124751	-26710
У % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	X	3,9	X	14,4	X	11,0	10,5	-3,4
Фінансовий результат від операційної діяльності	114927	X	123341	X	44070	X	8414	-79271
Фінансові та інвестиційні доходи	642	X	4595	X	5328	X	3953	733
Фінансові та інвестиційні витрати	245791	X	91179	X	123519	X	-154612	32340
Фінансовий результат до оподаткування	-130222	X	36757	X	-74121	X	166979	-110878
Витрати (дохід) з податку на прибуток	22949	X	-9741	X	13059	X	-32690	22800
Прибуток ("-" збиток) від припинення діяльності після оподаткування	-107273	X	27016	X	-61062	X	134289	-88078
У % до фінансового результату до оподаткування	X	82,4	X	73,5	X	82,4	-8,9	8,9
Чистий прибуток ("-" збиток)	-107273	X	27016	X	-61062	X	134289	-88078
У % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	X	-7,0	X	2,1	X	-4,3	9,1	-6,4
У % до валового прибутку	X	-179,7	X	14,6	X	-38,7	194,4	-53,4

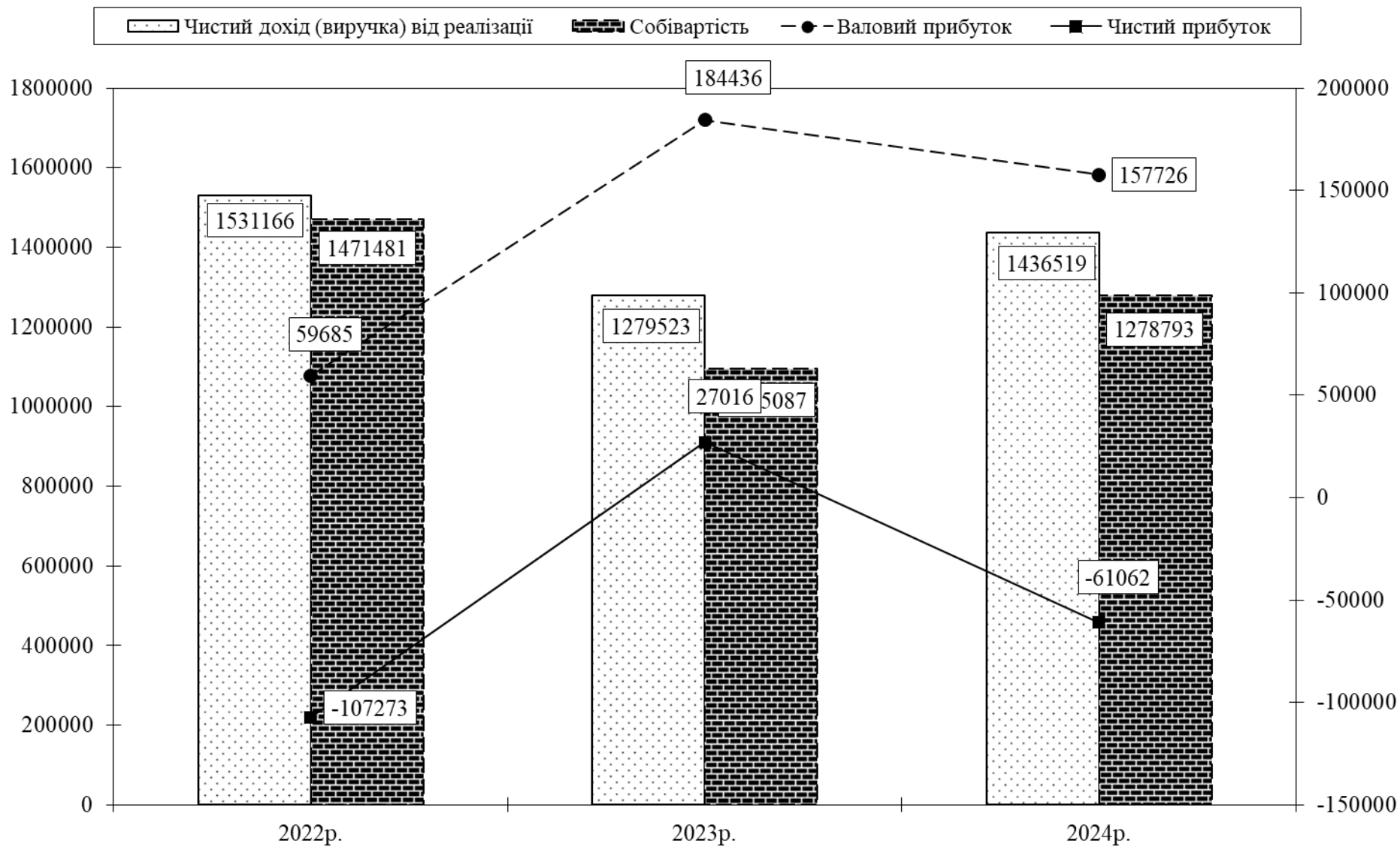

Рис. 2.3. Динаміка окремих показників оцінки результатів діяльності «Підприємства», 2022 – 2024 рр., тис. грн

Таблиця 2.5

**Показники оцінки складу та динаміки джерел формування капіталу «Підприємства»,
2022 – 2024 рр. (станом на кінець року)**

Види пасивів (джерел формування капіталу)	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Зміни (+,-) 2023 р. по відношенню до 2022 р.			Зміни (+,-) 2024 р. по відношенню до 2023 р.		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2022 р.	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2023 р.
Джерела формування капіталу - всього	1573489	100,0	1496325	100,0	1455883	100,0	-77164	0,0	-4,9	-40442	0,0	-2,7
Власний капітал	138038	8,8	165054	11,0	103991	7,1	27016	2,3	19,6	-61063	-3,9	-37,0
Зареєстрований капітал	118737	7,5	118737	7,9	118737	8,2	0	0,4	0,0	0	0,2	0,0
Зобов'язання	1435451	91,2	1331271	89,0	1351892	92,9	-104180	-2,3	-7,3	20621	3,9	1,5
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	637877	40,5	-	0,0	-	0,0	-637877	-40,5	-100,0	-	0,0	-
Поточні зобов'язання і забезпечення	797574	50,7	796203	53,2	900500	61,9	-1371	2,5	-0,2	104297	8,6	13,1
Короткострокові кредити банків	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-
Поточна кредиторська заборгованість	244035	15,5	98258	6,6	196067	13,5	-145777	-8,9	-59,7	97809	6,9	99,5
Доходи майбутніх періодів	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	-	0,0	-

Таблиця 2.6

Склад та структура пасивів «Підприємства», 2022 – 2024 рр. (станом на кінець року)

Види майна (активів)	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Зміни (+;-) 2023 р. порівняно з 2022 р.			Зміни (+;-) 2024 р. порівняно з 2023 р.		
	сума, тис. грн	у %	сума, тис. грн	у %	сума, тис. грн	у %	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2022 р.	суми, тис. грн	питомої ваги, пунктів	у % до 2023 р.
За характером формування												
Власний капітал	138038	8,8	165054	11,0	103991	7,1	27016	2,3	19,6	-61063	-3,9	-37,0
Позиковий капітал	1435451	91,2	1331271	89,0	1351892	92,9	-104180	-2,3	-7,3	20621	3,9	1,5
Всього	1573489	100,0	1496325	100,0	1455883	100,0	-77164	0,0	-4,9	-40442	0,0	-2,7
За рівнем відповідальності власного капіталу												
Зареєстрований капітал	50021	12,1	50021	11,7	50021	10,7	0	-0,4	0,0	0	-1,1	0,0
Додатковий капітал	362083	87,9	376855	88,3	419573	89,3	14772	0,4	4,1	42718	1,1	11,3
Всього	412104	100,0	426876	100,0	469594	100,0	14772	0,0	3,6	42718	0,0	10,0

Таблиця 2.8

Показники оцінки фінансової стійкості «Підприємства», 2022 – 2024 рр.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Нормативне значення	Відхилення (+,-) 2023 р. до 2022 р.	Відхилення (+,-) 2024 р. до 2023 р.
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>						
Коефіцієнт автономії	0,088	0,110	0,071	$\geq 0,5$	0,022	-0,039
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,912	0,890	0,929	$< 0,5$	-0,022	0,039
Коефіцієнт фінансової залежності	11,399	9,066	14,000	≤ 2	-2,333	4,934
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,096	0,124	0,077	≥ 1	0,028	-0,047
Коефіцієнт фінансового ризику	10,399	8,066	13,000	< 1	-2,333	4,934
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,822	0,764	0,813	$< 0,5$	-0,058	0,049
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,444	0,402	0,334	зменшення	-0,042	-0,068
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,556	0,598	0,666	збільшення	0,042	0,068
Коефіцієнт фінансового лівереджу	4,621	3,242	4,341	$< 0,1$	-1,379	1,099
<i>Показники стану оборотних активів</i>						
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-3,300	-2,944	-6,063	$> 0,5$	0,355	-3,119
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами	-1,332	-1,567	-2,335	$\geq 0,1$	-0,235	-0,769
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними коштами	-5,160	-7,522	-7,668	$\geq 0,5$	-2,362	-0,146
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	-0,014	0,000	-0,005	збільшення	0,014	-0,004
<i>Показники стану основного капіталу</i>						
Коефіцієнт виробничого потенціалу	0,806	0,808	0,833	збільшення	0,002	0,025
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	0,750	0,765	0,777	збільшення	0,015	0,012
Коефіцієнт нагромадження амортизації	0,457	0,485	0,509	зменшення	0,029	0,023
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,278	0,262	0,228	збільшення	-0,016	-0,034